

Діяльність донорських та міжнародних організацій в Україні у 2022-2024 роках

звіт за результатами дослідження

Цей аналітичний звіт створено Інститутом аналітики та адвокації за підтримки ICAP Єднання у межах проєкту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства», що реалізується ICAP Єднання у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст аналітичного звіту не обов'язково відображає погляди ICAP Єднання, погляди Агентства з міжнародного розвитку або Уряду США.

Звіт містить результати дослідження діяльності донорських та міжнародних організацій в Україні у період 2022-2024 років. На основі кабінетного дослідження, анкетування ОГС та глибинних інтерв'ю з представниками досліджуваних організацій ми зокрема зібрали інформацію про особливості підтримки українських ОГС, підходи до визначення стратегічних напрямків роботи донорів, їх способи координації тощо.

Цей звіт — спроба мапувати донорські організації та дати систематизований опис їх діяльності та тенденцій щодо підтримки.

Аналітика насамперед стане корисною:

- організаціям громадянського суспільства, які планують залучати донорське фінансування;
- донорським та міжнародним організаціям, які функціонують в Україні;
- органам місцевого самоврядування та центральним органам виконавчої влади.

Збір даних: команда Інституту аналітики та адвокації.

Автори: Анна Корнилюк, Богдан Радкевич, Валерія Торяник, Віталій Набок, Вячеслав Курило, Ігор Радченко, — аналітики IAA.

Внутрішній рецензент: Олена Андрєєва — PhD, керівниця департаменту аналітики IAA.

Зовнішній рецензент: Софія Голота – експертка з організаційного розвитку.

Для цитування цього матеріалу: Діяльність донорських та міжнародних організацій в Україні у 2022-2024 роках, 2024. Інститут аналітики та адвокації.

Методологія дослідження:

Перелік організацій:

Зміст

Зміст	2
Скорочення	2
Вступ	3
РОЗДІЛ 1. Способи та форми підтримки	4
РОЗДІЛ 2. Види донорських організацій	11
РОЗДІЛ 3. Пріоритети донорської підтримки	20
РОЗДІЛ 4. Взаємодія ОГС з донорськими організаціями	26
Висновки	37
Пропозиції	39
Додаток 1. Перелік організацій дослідження	41
Додаток 2. Методологія дослідження	55

Скорочення

БО	Благодійні організації
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
ГО	Громадська організація
ДБ	Державний бюджет України
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄІБ	Європейський інвестиційний банк
ЄС	Європейський Союз
ІАА	Інститут аналітики та адвокації
МБРР	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
МТД	Міжнародна технічна допомога
МФ	Міжнародний фонд
МФД	Міжнародна фінансова допомога
МФО	Міжнародні фінансові організації
ОГС	Організації громадянського суспільства
ОМС	Органи місцевого самоврядування
ООН	Організація об'єднаних націй
ПРООН	Програма Розвитку ООН
ЦСР	Цілі сталого розвитку
EUACI	Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні
GIZ	Німецьке товариство міжнародного співробітництва
IPRSA	Проєкт ЄС «Інституційна та політична реформа дрібномасштабного сільського господарства в Україні»
KfW	Німецька Кредитна установа для відбудови
NDICI	Інструмент ЄС «Сусідство, розвиток і міжнародне співробітництво»
NEFCO	Північна екологічна фінансова корпорація
USAID	Агентство США з міжнародного розвитку

Вступ

Донорські та міжнародні організації працюють в Україні з моменту здобуття нею незалежності. Деякі програми, такі як ПРООН розпочали роботу в Україні на початку 90-х, Європейська комісія розпочала підтримувати проекти в Україні дещо пізніше. Багато міжнародних та донорських організацій розпочали діяльність в Україні у 2014 або 2022 роках, що було зумовлено збройною агресією РФ на територію України.

З початком повномасштабного перебігу війни допомога міжнародних партнерів, а особливо грантова та технічна стали важливою складовою підтримки українців. Попри те, що більшість грантодавачів не підтримує заходи, пов'язані безпосередньо з обороною країни, їхні проекти та програми¹ дають змогу забезпечити гуманітарні та інші потреби населення. Українські ОГС тут є своєрідним посередником між ними та бенефіціарами допомоги.

Доцільно згадати, що система співпраці між ОГС та донорськими організаціями є усталеною та працює за схожими механізмами в усьому світі. Особливістю України є те, що внаслідок вторгнення Росії у 2014 та його ескалація у 2022 відбувся одночасно сплеск громадської активності та підвищення уваги донорів до України. Тобто, у відповідь на збільшення проблем відбулось майже миттєве збільшення організацій, які готові були опікуватись їхнім вирішенням та донорів, які хотіли підтримати українців в цьому.

Для неурядового сектору грантова підтримка та проектна діяльність є типовим видом співпраці з міжнародними партнерами та донорськими організаціями. Результати кількісного опитування організацій громадянського суспільства проведеного КМІС за підтримки ICAP Єднання² показали, що основними джерелами фінансування в 2023 році для 2/3 організацій залишалися пожертви, членські та благодійні внески або донати. Міжнародні гранти займають друге місце (22%). Крім того, значна частка організацій використовує доходи від влас-

ної економічної діяльності — 18%. Водночас, оцінюючи напрямки, фінансування на наступний рік, БО та ГО вказують на міжнародні гранти як найбільш перспективний напрямок (59%).

У цьому дослідженні ми розглянули декілька класифікацій донорських організацій, а саме: за країною походження (українські та закордонні); за сектором економіки (державні, неурядові, бізнес). Також типологізували донорські організації за роллю у конкретному проекті:

- донор. Урядова структура, державна, неурядова чи бізнес організація, яка започатковує проект/ініціативу і виділяє під нього фінансування;
- розпорядник. Організація, що отримує кошти від донора. Він розпоряджається грошима, дає гранти, співпрацює з імплементаторами. Це можуть бути спеціальні створені агенції або організації (наприклад, USAID, GIZ);
- імплементація. Організація, яка безпосередньо реалізує проект. Залежно від конкретного проекту імплементатором фактично може бути будь-який суб'єкт (донор, розпорядник, неурядова організація). Для прикладу, IAA реалізуючи проект за підтримки ЄК має в ньому роль імплементації.

Характер підтримки від міжнародних партнерів для українських ОГС за останні два роки доволі сильно трансформувалася. Різко розширився спектр питань, які потребували негайного вирішення, зокрема евакуація, гуманітарна допомога населенню, фізична відбудова тощо. Водночас загострилась потреба у підтримці довгострокових ініціатив, направлених на розвиток економічного та людського потенціалу.

На відміну від бюджетного фінансування, підтримка міжнародних організацій та донорів в Україні не має єдиного координаційного механізму та банку даних щодо неї. Відтак дослідження тенденцій та особливостей діяльності донорських організа-

¹ В цьому дослідженні терміни “проект”, “програма” та “ініціатива” можуть мати синонімічний характер. Враховуючи методологію та цілі дослідження, це не призведе до викривлення змісту або спотворення даних.

² “Громадянське суспільство України в умовах війни: звіт з комплексного соціологічного дослідження”, ednn.link/XumpiW

цій в Україні, а також їхньої співпраці з ОГС має обмежений інструментарій та висновки, які не можуть бути екстрапольовані на весь сектор.

У цьому документі ми зібрали та проаналізували дані про 162 організацію, яка впродовж 2022-2024 років надавала безповоротну допомогу українським ОГС, бізнесу та державним установам. Також ми провели 10 глибинних інтерв'ю із пред-

ставниками міжнародних, донорських та неурядових організацій, обраних за тим же підходом. На основі цих даних, а також результатів кабінетного дослідження ми описали особливості допомоги, яка надається цими організаціями впродовж повномасштабного вторгнення, механізми координації, встановлення пріоритетів та практики адаптації до роботи у країні в борні.

РОЗДІЛ 1.

Способи та форми підтримки

Співпраця України з міжнародними та донорськими організаціями, які надають фінансову допомогу, розпочалася ще з часів здобуття незалежності. Ресурси, що надходять від таких організацій, є найдешевшим джерелом отримання коштів, оскільки, як правило, вони надаються під відносно низькі відсотки або ж взагалі надходять у вигляді безповоротної фінансової допомоги.

Україна отримує фінансові ресурси від таких міжнародних та донорських організацій як: Міжнародний валютний фонд, Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Агентство США з міжнародного розвитку, Північна екологічна фінансова корпорація, Міжнародний фонд «Відродження» та ін.

Така співпраця безперечно має свої переваги, адже дає можливість розпочати реалізацію реформ, впровадити окремі інвестиційні проєкти чи підтримати розвиток громадянського суспільства.

Фінансову допомогу, від міжнародних та донорських організацій можна розділити на два види:

1. Поворотна фінансова допомога, яка надається державі;
2. Безповоротна фінансова допомога, яка може надаватися як владним структурам, так і неурядовим організаціям.

Далі пропонуємо детально ознайомитися окремо з кожним видом з урахуванням того, що фокус нашого дослідження це безповоротна фінансова допомога.

Поворотна міжнародна фінансова допомога

Особливістю поворотної фінансової допомоги є обов'язковість її повернення з урахуванням відсотків за користування наданими коштами. Цей вид міжнародної фінансової допомоги надається у вигляді кредитів і позик. Відповідно до українського законодавства, такі зовнішні запозичення

є одним із джерел фінансування бюджету.³ Окрім цього, кошти від МФО можуть залучатись не лише країною безпосередньо, але й іншими суб'єктами господарювання під державні гарантії. Цей вид фінансування використовується зокрема під час залучення інвестиційних кредитів до України.

Поворотна фінансова допомога своєю чергою поділяється на дві категорії:

1.1. Позики, які залучаються для фінансування дефіциту бюджету, проведення реформ, підвищення платіжного балансу тощо.

Відразу зазначимо, що особливістю такого виду допомоги є те, що мета залучення цих кредитів комплексна та багатоскладова, чітко визначити їх цільове призначення неможливо, оскільки надходять ці кошти до загального фонду ДБ. Прикладом такого фінансування є кредити від Міжнародного валютного фонду, Європейської комісії та частково Міжнародного банку реконструкції та розвитку.

1.2. Позики, які залучаються для реалізації інвестиційних проєктів соціально-економічного розвитку.

Особливістю цього виду допомоги є чітко визначений характер її надання. Цей вид міжнародної фінансової допомоги частіше за все надходить до спеціального фонду ДБ. Кредити від міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проєктів залучаються державою на підставі міжнародних договорів України і відносяться до державних зовнішніх запозичень.

Перелік інвестиційних проєктів, які плануються впровадити, щорічно відображається у відповідному додатку до закону про ДБ⁴. Слід зауважити, що кожного року закладається необхідна сума коштів для сплати відсотків та погашення діючих інвестиційних кредитів.

Основні кредитори: МБРР, ЄБРР, ЄІБ, KfW. Втім важливо, що ці ж організації можуть одночасно з позиками також надавати і безповоротну фінансову допомогу.

³ zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text

⁴ zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/110/f530966n247.xlsx

Безповоротна міжнародна фінансова допомога

Не менш поширеною практикою є допомога країнам у вигляді безповоротної фінансової допомоги, яка не передбачає повернення. Як правило, використання таких коштів має здійснюватись на реалізацію погоджених з донорською організацією проєктів.

Безповоротна МФД поділяється на дві категорії:

1. Надходження в рамках програм допомоги ЄС до загального та спеціального фондів ДБ.

У 2006 році між Україною та Комісією Європейських Співтовариств була підписана Рамкова угода, яка декларувала, що Україна є країною, що відповідає необхідним вимогам і може бути отримувачем зовнішньої допомоги від Співтовариства.

Підписання Угоди про асоціацію з ЄС ознаменувало початок нового етапу співпраці з Україною. З того часу рівень фінансової підтримки України почав постійно зростати.

Протягом 2014-2020 років допомога ЄС надавалася країнам-партнерам, зокрема й Україні, переважно за допомогою Європейського інструменту сусідства⁵ (далі — ЄІС)⁶.

У 2024 році Україна та ЄС фіналізували домовленості щодо нового пакету фінансової допомоги в обмін на реформи задля підтримки стійкості, економічного зростання та відновлення — Ukraine Facility, допомога за яким також надходить частково у вигляді грантів. Механізм замінює попередньо існуючу двосторонню підтримку, що надавалася Україні (макрофінансова допомога (MFA+) та фінансова підтримка у межах Інструменту «Сусідство, розвиток і міжнародне співробітництво» (NDICI). Однак програми, які вже були прийняті в рамках NDICI, продовжуватимуть працювати, але, після набрання чинності Ukraine Facility, нова двостороння допомога в рамках NDICI не надаватиметься.

2. Проєкти міжнародної технічної допомоги від МФО

Окремим видом безповоротної фінансової допомоги є міжнародна технічна допомога (далі — МТД), процес залучення якої достатньо чітко врегульований.

Особливістю цього виду допомоги є те, що кошти надаються на безповортній та безвідсотковій основі й мають цільове призначення відповідно до мети проєкту (програми).

МТД може залучатись як у вигляді коштів (грантів), так і у формі будь-якого майна, робіт, послуг або інших ресурсів.

Процедура залучення, використання та моніторингу МТД визначається окремим порядком⁷ (далі — Порядок). Відповідно до нього офіційні звернення про залучення МТД до донорів має подавати Секретаріат КМУ. Крім того, Секретаріат КМУ координує реалізацію проєктів та формує стратегічні програми МТД.

За даними Уряду, станом на квітень 2024 р. було зареєстровано 564 проєкти міжнародної технічної допомоги (МТД). При цьому з початку повномасштабного вторгнення було розпочато 375 проєктів, з них у 2022 р. було розпочато 164 проєкти (44%), у 2023 р. — 200 проєктів (53%) та у 1 кварталі 2024 р. — 11 проєктів (3%).

Особливістю таких проєктів є те, що вони мають комплексний характер і включають декілька форм підтримки, насамперед інституційну, експертну та технічну. Також слід зазначити, що проєкти здебільшого спрямовані на підтримку центральних органів виконавчої влади (наприклад, міністерств, агенцій тощо) та місцевих органів влади (військові адміністрації).

Ми виділили три основні категорії партнерів з розвитку у межах проєктів МТД:

- **окремі країни** (наприклад, Данія, Канада, Південна Корея, Нідерланди на ін.) реалізують 117 проєктів у різноманітних сферах, зокрема енергоефективності, забезпечення прав і свобод людини, зміцнення інституційної спроможності органів центральної та місцевої влади тощо;
- **міжнародні фінансові організації**

⁵ eeas.europa.eu/diplomatic-network/european-neighbourhood-policy-enp/330/european-neighbourhood-policy-enp_en

⁶ Олена Дмитренко, Вячеслав Курило, Міжнародна фінансова допомога для запобігання поширенню COVID-19: оцінка прозорості та доступу до інформації, 2021, Інститут аналітики та адвокації.

⁷ zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF#Text

(ЄБРР, ЄІБ, МБРР, NEFCO) реалізують 14 проєктів, які насамперед спрямовані на підтримку енергетичної та логістичної інфраструктури регіонів;

- **глобальні організації** (структури ООН як розпорядники коштів) та багатосторонні партнери (ЄС) реалізують 244 проєкти. При цьому тематика проєктів є досить різноманітною та включає економічний та інноваційний розвиток громад, гендерні студії, дослідницькі та навчальні заходи тощо.

Далі пропонуємо розглянути, які форми підтримки використовують донори для українських громадських організацій.

Форми підтримки українського громадянського суспільства

Допомога українським неурядовим організаціям може здійснюватися у різній спосіб. Проаналізувавши близько 600 проєктів, започаткованих з 1997 року по травень 2024 року, ми з'ясували, що найбільш поширеними типами є програмні гранти та контракти на послуги. Вони займають 33% відсотка від загальної кількості. Крім того, до найбільш поширених форм підтримки увійшли:

Гранти для бізнесу або держави фокусуються на підтримці компаній чи органів влади для реалізації проєктів, спрямованих на економічний розвиток, вирішення пріоритетних завдань тощо. Прикладами таких програм є проєкти від USAID «Конкурентоспроможна економіка України» або «Інвестиції для стійкості бізнесу» та Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) — грант державі на забезпечення нагальних потреб для модернізації Укрзалізниці.

Гуманітарна допомога — допомога у забезпеченні нагальних потреб населення, постраждалого від військової агресії. Частіше за все надається у натуральній формі залежно від спеціалізації організацій, водночас може надаватись і у грошовій формі. Наприклад, французька організація Handicap International — Humanity & Inclusion network започаткувала програму з надання послуг з охорони здоров'я та захисту на рівні громад.

Інституційні гранти. Насамперед вони мають на меті підтримку розвитку ОГС шляхом навчання, забезпечення операційних витрат, закупівлю обладнання тощо. Наприклад, Zagoriy Foundation започаткувала інституційний грант «Підтримка сталості та розвитку організацій у часи війни». Такі гранти зазвичай дозволяють організаціям підвищити власну спроможність, зокрема і щодо реалізації проєктів та програм.

Підтримка безпосередньо бенефіціарів, а не ОГС передбачає пряме фінансування або реалізацію проєктів для кінцевих одержувачів допомоги, минаючи посередників у вигляді неурядових організацій. Зазвичай така форма підтримки характерна для проєктів у сфері гуманітарного реагування, охорони здоров'я чи молодіжної політики. Як приклади можемо навести такі проєкти: чеська організація People in Need надає підтримку для покращення житлових умов ВПО, а німецька Renovabis e.V. фінансує доступ до питної води у прифронтових селах.

Програмні гранти. Мають більш вузькоспеціалізований характер та направлені на реалізацію конкретних проєктів, покликаних покращити становище певної сфери чи групи населення. Фінансування у цьому випадку взаємопов'язане із реалізацією узгоджених цілей та завдань.

Технічна підтримка передбачає надання обладнання, програмного забезпечення, інших технічних засобів для роботи організації чи виконання певного проєкту. Наприклад, норвезька Nordisk Sikkerhet AS постачає дозиметричне та пов'язане з дозиметрією обладнання для Держпідприємства «ЕКОЦЕНТР», а Rotary International надало машини швидкої допомоги та стоматологічне обладнання лікарням у кількох регіонах України.

Категорія **Фінансування контрактів на послуги** передбачає надання коштів для виконання конкретних робіт або послуг у межах контракту. Наприклад, ПРООН у межах програми «ECHO4SCHOOLS-UA»⁸ фінансує ремонт та/або модернізацію шкіл у постраждалих від війни регіонах, NEFCO надає кошти на відновлення об'єктів критичної інфраструктури Бородянської селищної територіальної громади тощо.

8 Бенефіціаром проєкту є Мінінфраструктури, а реципієнтом конкретний заклад освіти

Аналізуючи зібрані проєкти і програми, ми також відмітили, що для деяких донорських організацій характерно застосовувати поєднання кількох або багатьох форм підтримки. Наприклад, частина донорів надають одночасно програмні і інституційні гранти, а також підтримують навчальні ініціативи.

Особливості фінансування

Закономірно, що чим масштабніший проєкт, тим більшого фінансування він вимагає, тому серед донорів практикується співфінансування. Об'єднання зусиль дає змогу розширити експертизу в конкретній проблематиці, посилити контроль над рухом коштів та прогресом проєкту. Значний досвід кооперації, до прикладу, має Європейська комісія — співфінансування та безпосередня участь у понад 40 проєктах упродовж 2022-2024 років лише на території України.

Крім базових, ми виділили деякі додаткові характеристики, що стосуються умов співпраці донорів та грантоотримувачів. Так, наприклад, грантоотримувачі можуть обиратись:

- за результатами перемовин між донором і грантоотримувачем. За таких умов донор на підставі переговорів з організацією та проєкту, який вона запропонувала, може її підтримати. До перемовин можуть запрошувати низку організацій, з помір яких донор потім обиратиме;
- за результатами конкурсу. У цьому випадку донор оголошує конкурс, а організації, що бажають взяти в ньому участь, формують та подають свої пропозиції. Після цього обирається переможець. Ці процеси можуть відбуватися у відкри-

тому та закритому форматах, тобто результати оголошуються на загал або конфіденційно. Втім слід наголосити: документація та повідомлення в медіапросторі часто містять фрагментарну інформацію за цими критеріями, тож їх застосованість до більшості проєктів — доволі спірне питання.

Між іншим, деякі партнери, особливо у сфері стимулювання розвитку бізнесу, вдаються до механізму співфінансування. Тобто донор покриває частину фінансування, необхідного для реалізації проєкту, частину має забезпечити ініціатор. В такий спосіб витрати на виконання окремих завдань проєкту делегуються іншим партнерським організаціям, органам місцевої влади, інституційним чи приватним донорам або покладаються на грантоотримувача.

Ще один пункт, який донорські організації не часто згадують у своїх оголошеннях про проєкти, — консультування із представниками громадянського суспільства. З одного боку, це інструмент для роз'яснення умов та відповідей на питання учасників грантових конкурсів. Наприклад, у межах Фонду «Партнерство за сильну Україну», імплементатором якої є Chemonics International Inc., організовували онлайн-зустрічі з потенційними заявниками⁹. З іншого боку, громадські консультації — це ефективний спосіб виявлення потреб громади. У межах проєкту «Зміцнення соціальної згуртованості та заснування суспільного договору у постраждалій від війни Чернігівській області»¹⁰ ГО «Центр «Доброчин» проводила мозковий штурм із залученням громадських активістів, аби напрацювати для ОМС ідеї з відновлення Чернігова¹¹. Більш детально про способи координації донорських організацій з громадянським суспільством читайте у наступному розділі.

⁹ «Конкурс проєктів з підвищення довіри між місцевою владою, установами та громадянами» ГУРТ, Січень 2024, gurt.org.ua/news/grants/95112/

¹⁰ «Зміцнення соціальної згуртованості та заснування суспільного договору на Чернігівщині» Простір Гідності, 2023, <http://surl.li/ugrww>

¹¹ «Відновлення Чернігова: громадські активісти формують план роботи» ГО Доброчин, 2024, <http://dobrochyn.org.ua/news/vidnovlennya-chernigova-gromadski-aktyvisty-formuyut-plan-roboty/>

РОЗДІЛ 2. Види донорських організацій

Підтримка донорів від початку повномасштабного вторгнення стала одним із головних рушіїв відновлення та джерелом забезпечення потреб країни загалом.

Однак ефективна співпраця донорів із суспільством та державою можлива лише за умови чіткого розуміння контексту всіма сторонами. Задля цього ми провели мапування і сформували базу донорів, що працювали та працюють в Україні протягом 2022-2024 років.

До переліку ввійшла **162 організація (додаток 1)**, однак ми припускаємо, що це не остаточна їх кількість. У 2022-2024 рр. Україну підтримують донори щонайменше з 26 країн світу. Найбільше — із США, Великобританії та Німеччини, на ці три країни припадає 48% усіх досліджуваних організацій.

Проведений аналіз донорських організацій, що здійснюють фінансування проєктів в Україні, дозволяє класифікувати їх за декількома критеріями.

Види донорських організацій

1. За країною походження донорські організації можна розділити на **українські та закордонні**.

До українських донорів відносимо ті організації, які зареєстровані та діють в Україні. Наприклад, Фонд Східна Європа, ІСАР Єднання.

Закордонні ж донори створені і діють на території іноземних держав. Детальніший розподіл може включати:

- **міжнародні неурядові організації**, які крім центрального офісу за кордоном, мають свої регіональні офіси в кількох інших країнах та здійснюють фінансування грантових проєктів. Зокрема, до таких організацій можна віднести Міжнародну організацію з міграції. Цей тип донорів є найбільш численним і впроваджує найбільше проєктів в Україні;
- **закордонні неурядові організації**, головною відмінністю яких від міжнародних є те, що вони мають лише центральний офіс, через який і здійснюється уся комунікація з організаціями-отримува-

чами коштів. Наприклад, такими організаціями є британська організація British-Ukrainian Aid, чеська організація People in Need тощо;

- **міжнародні фінансові організації** є важливими донорами та фінансують здебільшого великі інфраструктурні проєкти та проєкти з підтримки бізнесу. Так, ЄБРР фінансує проєкти у сфері економіки та зайнятості, екології, довкілля та енергетики, NEFCO зосереджені на відновленні об'єктів критичної інфраструктури у регіонах, KfW фінансує програми з розвитку бізнесу та у сфері енергетики. Для МФО грантова підтримка не єдиний спосіб фінансування проєктів, здебільшого вони також виступають кредиторами для країн.

Окремо слід виділити **проєкти Європейської комісії**, які здебільшого сфокусовані у секторі освіти та науки, а фінансування здійснюється у формі програмних грантів. Крім того, діє проєкт у сфері антикорупційної політики (Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні (EUACI) та у сфері підтримки сільського господарства («Інституційна та політична реформа дрібно-масштабного сільського господарства в Україні» (IPRSA).

2. Ще одним варіантом класифікації донорів є їх поділ за секторами економіки: **державні, неурядові, бізнес організації**. Тут виділили наступні типи організацій:

- **урядові структури та державні агенції** фінансуються бюджетним коштом та зосереджені на масштабних довгострокових проєктах, які зазвичай охоплюють усю країну. До того ж такі донори можуть бути як закордонними, так і вітчизняними. До перших можемо віднести Посольство США в Україні, Швейцарську та італійську агенції з розвитку та співробітництва тощо. Прикладом українських донорів такого типу є Український культурний фонд, який має низку проєктів у сфері культури та Український молодіжний фонд, який створений у 2023 році для підтримки ініціатив української молоді;

- **українські неурядові організації** також мають низку проєктів з підтримки освіти, культури, інституційного розвитку ОГС, фізичної відбудови. Такими організаціями можуть бути родинні фонди (Zagoriy Foundation, Фонд Віктора Пінчука), фонди великого бізнесу (ГО «Епіцентр дітям»), фонди освітніх закладів (KSE Charitable Foundation) тощо;
- **бізнес та комерційні організації** також фінансують низку проєктів в Україні, хоча на тлі інших організацій їх частка не є великою. Зокрема, фармацевтична компанія ViiV Healthcare, яка працює над ліками проти ВІЛ/СНІД, у межах своєї глобальної програми Positive Action надає в Україні програмні гранти у сфері охорони здоров'я, в аналогічній сфері діє і Philips Foundation, надаючи гуманітарну та технічну допомогу.

3. Також донорів можна класифікувати за роллю/функціями у конкретному проєкті, зокрема:

- **донор.** Урядова структура, державна, неурядова чи бізнес організація, яка започатковує проєкт/ініціативу і виділяє під нього фінансування;
- **розпорядник.** Організація, що отримує кошти від донора. Він розпоряджається грошима, дає гранти, співпрацює з імплементаторами. Це можуть бути спеціальні створені агенції або організації (наприклад USAID, GIZ).
- **імплементатор.** Організація, яка безпосередньо реалізує проєкт. Залежно від конкретного проєкту імплементатором фактично може бути будь-який суб'єкт (донор, розпорядник, неурядова організація). Для прикладу, IAA реалізуючи проєкт за підтримки ЄК має в ньому роль імплементатора.

Класифікація проєктів та програм донорів

Аби з'ясувати специфіку діяльності донорів, ми також зібрали дані щодо завершених та поточних проєктів та програм за визначений період. Таких вдалося ідентифікувати майже 600. Зокрема, встановили їх тематичне спрямування, обсяги фінансування, рік початку, територію реалізації тощо.

З результатами аналізу основних характеристик донорських та партнерських організацій ви можете ознайомитися в цьому розділі.

Варто підкреслити, що кожна донорська чи партнерська організація має свій підхід до класифікації проєктів та програм. Зазвичай вони групують ініціативи з погляду:

- тематичного спрямування;
- географії, де реалізується проєкт.

Так, зважаючи, зокрема, на специфіку своєї діяльності та спроможність, донори визначають, куди та на що спрямовувати зусилля.

Тематичні напрямки роботи донорів

Під час формування тематичних напрямів донори та партнери зазвичай керуються статутними й загальноприйнятими цінностями та принципами. Крім цього, часто орієнтиром слугують Цілі сталого розвитку (ЦСР)¹². На практиці в межах одного проєкту чи програми комбінуються кілька цілей, що, своєю чергою, сприяє комплексному розв'язанню суміжних проблем. Однак такий підхід заважає чітко ідентифікувати напрям того чи іншого проєкту. Проаналізувавши майже 700 звітів та інших супровідних документів, ми визначили 14 основних тематик, а також виділили найбільш поширені завдання в межах кожної з них.

12 United Nations. 2015. "Sustainable Development Goals" sdgs.un.org/goals

Таблиця 1. Орієнтовні завдання донорських проєктів і програм за тематичними спрямуваннями¹³

Тематичне спрямування	Завдання
Антикорупція	• допомога державному сектору та органам місцевого самоврядування або ОГС у відповідності їх діяльності принципам прозорості та підзвітності.
Безпека, гуманітарне розмінування	• облаштування бомбосховищ; • збір та ліквідація вибухонебезпечних речовин та предметів.
Гуманітарне реагування	• надання екстреної медичної допомоги постраждалому населенню, зокрема психологічної підтримки; • забезпечення продуктовими, гігієнічними наборами, непродовольчими товарами та іншими засобами першої потреби постраждалого населення, зокрема ВПО; • розселення ВПО та інших постраждалих; • постачання питної та технічної води, сприяння дотриманню гігієни; • грошова багатоцільова допомога населенню.
Демократія та ефективне управління, реформи	• експертна підтримка реформування державних інституцій відповідно до європейських стандартів; • підтримка євроінтеграційних процесів; • розвиток громад, місцевого врядування; • децентралізація; • цифровізація, розвиток електронних послуг.
Екологія, довкілля та енергетика	• сприяння розвитку альтернативних джерел енергії; • модернізація української енергетичної системи відповідно до екологічних норм ЄС; • освітні ініціативи щодо правильного природокористування; • законодавче регулювання «зеленого» курсу відбудови.
Економіка та зайнятість	• пряме інвестування в різні сфери економіки: промисловість, будівництво, торгівлю, аграрний та фінансовий сектори тощо; • підтримка малого та середнього бізнесу, зокрема в питаннях його релокації, відновлення, старту та розвитку (не враховуючи ветеранський бізнес).
Культура та молодіжна політика	• підтримка окремих митців, ОГС та закладів культури та мистецтва; • залучення молоді до соціокультурного, громадського, політичного, економічного життя та процесу ухвалення рішень;

¹³ Порядковість категорій в таблиці визначена за алфавітом та не має зв'язку з пріоритетністю, обсягами підтримки або іншими показниками

Освіта, наука	• матеріально-технічне забезпечення закладів освіти та ОГС для організації освітнього процесу; • підвищення кваліфікації науково-педагогічного персоналу; • удосконалення, впровадження освітніх програм та продуктів; • сприяння реформам у секторі науки та освіти.
Охорона здоров'я	• надання медичних та соціальних послуг; • навчання та підвищення кваліфікації медичного персоналу; • фінансування та надання медичної техніки та матеріалів для стабільної роботи медичних закладів та ОГС в цій галузі; • консультативна допомога щодо законодавчого регулювання в галузі медицини.
Підтримка ветеранів	• фізична та психологічна реабілітація; • навчання та перекваліфікація; • інституційна підтримка ветеранських ОГС; • підтримка ветеранського бізнесу.
Права людини, гендерна рівність	• інклюзивність та доступ до соціальних послуг усіх груп населення; • правозахисна діяльність; • забезпечення рівних прав жінок та чоловіків у всіх сферах життя.
Розвиток ОГС та медіа	• забезпечення ОГС та медіа необхідною матеріально-технічною базою; • поліпшення законодавства щодо ОГС та медіа; • освітні заходи для представників ОГС, медіа та державних акторів щодо правового регулювання їх відносин.
Система правосуддя	• виявлення та документування воєнних злочинів; • доступ до правосуддя (зокрема у нещодавно звільнених територіях); • підвищення кваліфікації фахівців у сфері права.
Фізична відбудова, інфраструктура	• відбудова інфраструктурних об'єктів; • впровадження енергоощадних технологій під час ремонту та реконструкції пошкодженого майна.

Джерело: розроблено ІАА за результатами аналізу вебсайтів ОГС, реєстру МТД, інформації про реалізацію проєктів тощо.

Крім цього, кожен напрям містить в собі роботу над законодавчими актами в розрізі галузей для їх стабільного функціонування і відповідності європейським стандартам. Ці завдання тісно пов'язані та взаємозалежні з формами підтримки, які ми опишемо пізніше в цьому розділі.

Найчастіше протягом 2022-2024 років

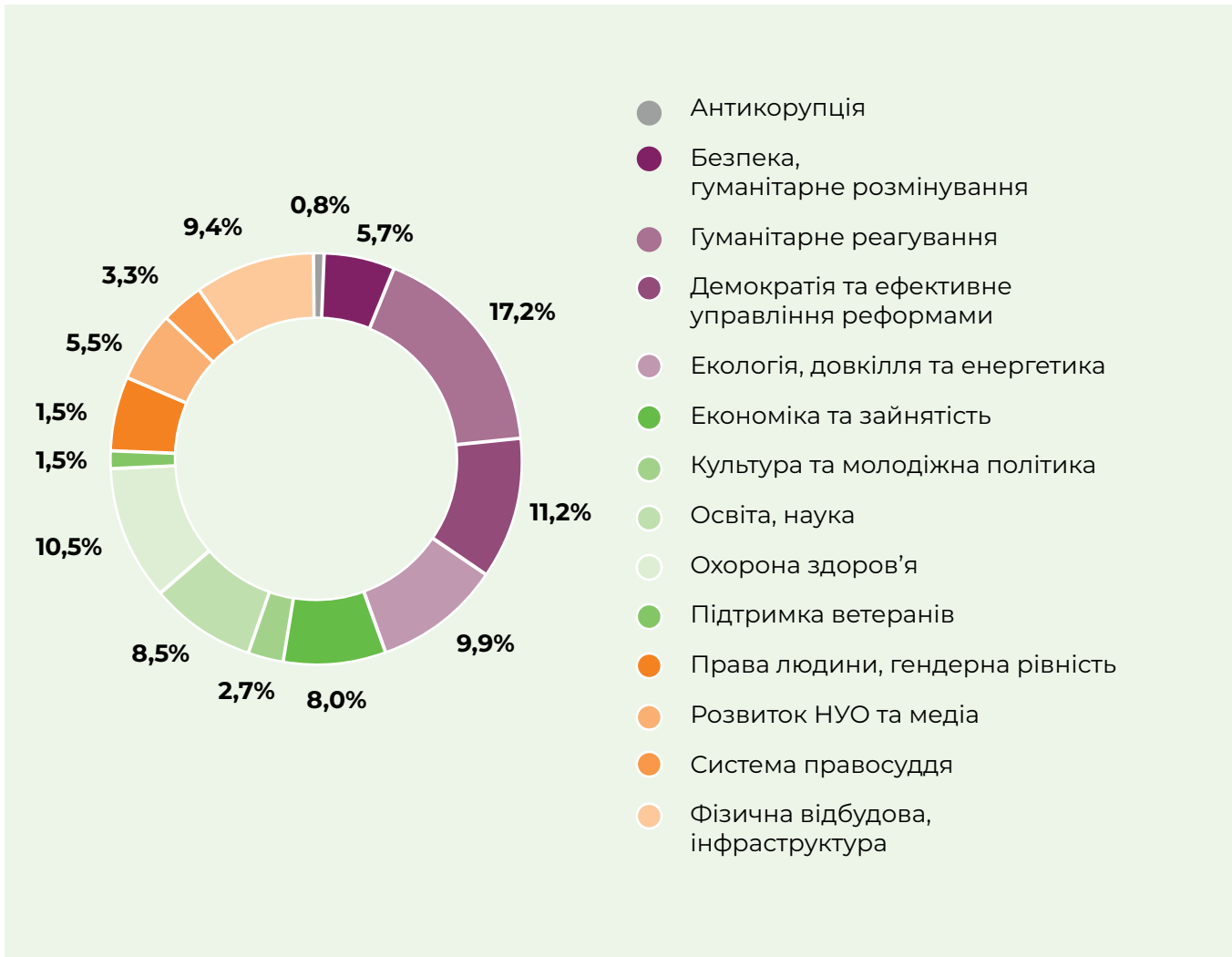
донори зверталися до тематики гуманітарного реагування — 17,2% розглянутих проєктів. Водночас 9,4% присвячені відбудові та інфраструктурі, а ще 31,6% у приблизно рівних пропорціях розділені між напрямками «Демократія та ефективне управління, реформи», «Екологія, довкілля та енергетика» та «Охорона здоров'я».

Антикорупційні проєкти (наприклад, Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні (EUACI)¹⁴, програма «Електронне урядуван-

¹⁴ Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні (EUACI), euaci.eu/ua/

ня задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP)¹⁵, що фінансується Швейцарією), та проекти спрямовані на підтримку ветеранів, як самостійні групи, в загальному

підсумку займають невелику частку (приблизно по 1%). Однак варто наголосити, що часто заходи такого типу входять до інших проектів як додатковий компонент.

Рис 1. Розподіл проектів, чинних у 2022-2024 роках, за тематичними спрямуваннями, (%)
 Джерело: розроблено ІАА за результатами аналізу вебсайтів ОГС, реєстру МТД, інформації про реалізацію проектів тощо.

Географія реалізації проектів

Стандартною характеристикою для сегментування донорів виступає просторове охоплення їхніх проектів — вся країна або конкретний регіон чи громада.

У 2022-2024 роках проекти всеукраїнського масштабу перевищили за кількістю локальні в 1,5 раза. Ключову роль у визначенні локації відіграють наближеність до лі-

нії бойових зіткнень, ефект, цільова аудиторія, наявні ресурси та низка інших факторів.

До всеукраїнських ми віднесли і загальнонаціональні, і проекти регіонального рівня, що реалізуються у всіх областях (за винятком тимчасово окупованих територій). Наприклад, LEGO Foundation фінансує «Create with Anything» («Створи з будь-чого»), учасником якого можуть стати педагоги, батьки та діти дошкільного віку зі

¹⁵ Програма «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP), <https://egap.in.ua/about>

всієї України.¹⁶ Локальні проєкти, навпаки, сконцентровані на окремих територіях та громадах. Найбільшу кількість таких, близько 128, зафіксовано в Київській області, що постраждала в перші тижні повномасштабного вторгнення у 2022 році. Тут, наприклад, Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO) впроваджує програму «Відновлення об'єктів критичної інфраструктури, Україна» за фінансування Європейського Союзу. Її завдання — ремонт та модернізація систем опалення, водопостачання та очищення стічних вод. Угоду щодо цього з NEFCO підписали 12 міст і селищ Київської області. У чотирьох із них, за словами головної рад-

Рік початку проєкту

Співпраця України з деякими донорськими та партнерськими організаціями триває з 1990-х років. Серед таких, наприклад: Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ), Програма розвитку ООН в Україні (UNDP Ukraine), Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) тощо.

Відзначимо, що у 2022 році кількість започаткованих проєктів зростає практично у 4 рази (175 проєктів у 2022 році проти 45 у 2021). Позитивна тенденція до збільшення кількості нових проєктів збереглася і у 2023 році.

Кількість започаткованих проєктів по роках

Рік Кількість започаткованих проєктів (од)

Рис 2. Кількість започаткованих проєктів по роках, (од)

Джерело: складено ІАА на основі даних, зібраних впродовж дослідження

ниці з інвестицій NEFCO Юлії Шевчук¹⁷, на кінець листопада 2023 року вже почали прокладати комунікації. Попередньо відомо, що програма завершиться 30 липня 2024 року.

Крім цього, за насиченістю проєктами серед регіонів вирізняються Дніпропетровська й Харківська області (60 і 58 проєктів відповідно) — ймовірно, через підвищену загрозу ураження населення та інфраструктури. У Львівській області відомо про 58 проєктів, що свідчить про особливу увагу донорів, зокрема як до відносно безпечної території, де приймають вимушених переселенців та лікують постраждалих.

Найбільша кількість започаткованих у 2022 році проєктів стосувалася гуманітарного реагування — 33% від загальної кількості. Ще близько 34% від загальної кількості займають проєкти, які стосуються таких сфер як: безпека та гуманітарне розмінування; демократія та ефективне управління, реформи; охорона здоров'я, освіта та наука. Відзначимо, що підтримка ветеранів займає всього 3% від загальної кількості започаткованих у 2022 році проєктів. Найменша ж кількість проєктів стосувалася боротьби з корупцією.

¹⁶ “Creative with Anything”, The LEGO Foundation, June 2024, creativewithanything.legofoundation.com/uk/vstup/

¹⁷ Оксана Гришина “НЕФКО реалізує Програму зеленого відновлення України, наші проєкти відповідають принципам ESG — головна радниця з інвестицій НЕФКО Юлія Шевчук”, Interfax Україна, Листопад 2023, interfax.com.ua/news/interview/951256.html

Кількість започаткованих проєктів у 2022-2023 роках

Рис 3. Розподіл започаткованих проєктів у 2022-2023 роках за тематичними спрямуваннями, (од)

Джерело: складено ІАА на основі даних, зібраних впродовж дослідження

У 2023 році проєкти, які стосувалися гуманітарного реагування також посіли перше місце. Натомість у 2 рази збільшилася кількість проєктів з фізичної відбудови інфраструктури. У 2023 році з'явилися також

проєкти, започатковані у напрямі культури та молодіжної політики. Підтримка проєктів, спрямованих на ветеранів, а також проєктів у сфері антикорупції залишилася на низькому рівні.

РОЗДІЛ 3. Пріоритети донорської підтримки

В межах дослідження було проведено серію глибоких інтерв'ю з 10 представниками донорських та міжнародних організацій і програм, які працюють в Україні, а саме:

- Агентство США з міжнародного розвитку в Україні;
- Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання»;
- Міжнародний фонд «Відродження»;
- Представництво Європейського Союзу в Україні;
- Представництво «Фонду Фрідріха Науманна за Свободу» в Україні;
- Програма розвитку ООН в Україні;
- Програма МАТРА Посольства Нідерландів в Україні;
- Фонд «Євразія»;

- РАСТ в Україні;
- Дитячий фонд ООН в Україні.

Визначення сфер та проєктів грантової підтримки

Варто відзначити, що кожен донор має власну місію. Наприклад, в одного донора це може бути розвиток громадянського суспільства, а в іншого — молодіжна політика. Відповідно до місії донор вже має визначений великий сектор роботи, де в стратегії фокусується на певних темах глибше.

Представники донорів розповіли, що під час визначення пріоритетів використовують різні підходи, які ми об'єднали у 6 різних груп:

Таблиця 3. Основні підходи до визначення ключових пріоритетів підтримки

«Традиційні» сектори	У більшості випадків донори вже мають обрані сектори, які відповідають місії. Самі пріоритети можуть із плином часу та актуального контексту трансформуватися.
Ситуація в Україні	Організації намагаються бути в контексті актуальної ситуації в країні та відповідно орієнтуватися на наявні потреби. Сюди входить комунікація з органами влади та розуміння пріоритетів держави. Зараз першочерговим пріоритетом України є оборона, але донори не мають змоги фінансувати купівлю зброї чи покриття інших військових потреб, проте намагаються закрити інші питання: гуманітарні, розвитку державного управління, діджиталізації тощо.
Дослідження секторів	Використання аналітики, наявних відкритих даних та інших джерел інформації, які надають змогу побачити поточну ситуацію в громадському секторі.
Пріоритети первинного донора	Більше стосується організацій-розпорядників коштів у частині орієнтації на пріоритети ключових донорів. Варто зазначити, що гнучкість розпорядників залежить від того, хто їх фінансує. Чим масштабніший донор, тим вищі вимоги, умови співпраці та фінансування.
Наявна власна експертиза	Кожен донор має власний досвід та відповідно експертність у тій чи іншій сфері. Тому формування пріоритетів спирається також на те, де донор має експертизу, яка допоможе досягти кращих результатів.
Комунікація з ОГС	В інтерв'ю донори вказували, що враховують думку та потреби ОГС під час планування власної роботи — саме щодо локального контексту.

Джерело: розроблено ІАА на основі глибоких інтерв'ю з представниками донорів

Визначення сфер роботи та самих проєктів відбувається відповідно до стратегій кожного донора, які здебільшого є публічними, як-от Стратегія Міжнародного фонду «Відродження» на 2024 рік. Донорські організації провадять свою діяльність в межах мандату та відповідно до нього розробляють комплексні стратегії, що визначають цілі та план їх реалізації.

Однією із провідних тем, яка об'єднує донорів, є підтримка вступу України до ЄС. Хоч і не всі донори мають змогу допомогти безпосередньо, зважаючи на задекларовану аполітичність, ті реформи, які відбуваються задля вступу, корелюють з їхніми пріоритетами по секторах. Один з респондентів зазначив, що згідно з їхнім внутрішнім аналізом, реформи України у векторі євроінтеграції збігаються з пріоритетами ООН орієнтовно на 70-80%.

Формування стратегії

Щодо безпосереднього формування стратегії, то переважає середньо- та довгострокове планування на 3-5 років. Її формат та термін дії різняться залежно від донора. Для прикладу, один з представників агенцій ООН вказує, що їхня стратегія є п'ятирічною, закріплена рамковою угодою з урядом, а її перегляд та коригування відбуваються щороку під час планування наступного періоду. Деякі донори мають наглядові ради, які долучаються до створення стратегії та визначення пріоритетів. Перегляд пріоритетів відбувається не рідше 1 разу на рік за відсутності форс-мажорів, як зазначають донори. У кризових ситуаціях перегляд може відбуватися частіше.

Оперативність донорів відповідно до нагальних потреб

Донори намагаються бути в контексті та розуміти ситуацію в країні для негайного реагування на ті чи інші виклики. Як вказували деякі донори, на початку повномасштабного вторгнення вони негайно надавали кошти майже без умов, покладаючись на чесність та репутацію грантоотримувачів. Для при-

кладу, під час інтерв'ю один із респондентів згадував, що ввечері 24 лютого 2022 року його організація відкрила для ГО грантовий конкурс на гуманітарне реагування. Водночас частина донорів наголосила, що така повна переорієнтація для них була неможливою, натомість застосовувались спрощені процедури подання заявок та коротші терміни відбору переможців.

Для підтримання зв'язку проводяться регулярні зустрічі, як між самими донорами, так і з ОГС. Особливо цінна для донорів комунікація з локальними організаціями, щоби мати інформацію про ситуацію на місцях.

Донорська спільнота розуміє необхідність підтримки неурядового сектору загалом та оголошує, зокрема, і гранти для організаційного розвитку ОГС. Наприклад, можна отримати кошти на проведення стратегічної сесії, створення сайту чи участі представників ОГС у міжнародних заходах.

Грантові конкурси

Проведення грантових конкурсів

Умови реалізації проєктів прямо залежать від двох складових:

- Політика організації, яка проводить грантовий конкурс;
- Вимоги первинного донора.

Один з респондентів, розпорядників донорських коштів, вказав, що їхня організація має власну електронну систему для подачі грантових заявок та комунікації з ОГС щодо грантів. Співфінансування двома донорами зафіксували рідко, за виключенням ситуацій, коли наявність співфінансування є безпосередньою вимогою до грантерів.

Хоча донорська спільнота об'єднана, і представники долучаються до активностей один одного, саме проведення спільних грантових конкурсів на умовах співфінансування у переважній більшості випадків є проблематичним. Головною причиною є розбіжності політик організацій-донорів щодо надання фінансування, проведення конкурсів, заповнення апікаційних форм тощо.

Сфери підтримки донорів

Серед сфер підтримки ОГС можна виокремити такі:

Вид підтримки	Опис
Фінансування проєктів	Донор, відповідно до власних пріоритетів, оголошує грантовий конкурс на проєкти з певними вимогами. ОГС, які можуть запропонувати ідею, подають заявку та мають змогу отримати фінансування для реалізації проєкту.
Організаційна/ базова підтримка	Деякі донори надають можливість отримання фінансів для налагодження «внутрішніх» процесів організації. Як було вказано вище, це створення сайту, навчання з організаційного розвитку, проведення стратегічної сесії, а також підтримка у більших масштабах, наприклад, оплата оренди офісу, закупівля комп'ютерної техніки тощо.
Навчання	Часто донор завбачливо проводить навчальні заходи (тренінги, лекції, воркшопи тощо) за тематичним спрямуванням, у межах якого планує невдовзі оголосити грантовий конкурс. Здобуті знання дають змогу конкурсантам якісніше заповнити заявку і загалом застосовні в подальшій співпраці з донором.
Адвокація ініціатив	Підтримка кампаній із просування законодавчих, нормативних чи інших ініціатив.

Способи та практика координації надання грантової підтримки

Надання грантової підтримки може відбуватися у декілька етапів. Наприклад, організація, яка започатковує проєкт та виділяє фінансування, може одразу надавати гранти виконавцями або ж між ними можуть бути інші організації, які в межах своїх проєктів застосовували інструмент субгрантингу. Тобто у такий спосіб адміністрування та координація проєктів стає більш децентралізованою, але в багатьох випадках процес регулюється політиками та правилами організації, що започаткувала проєкт. Відтак умовно можна виділити три способи координації між донорами й виконавцями у процесі надання грантової підтримки:

- Донор самостійно проводить грантовий

конкурс без залучення сторонніх організацій, а відібрані ОГС працюють безпосередньо з ним.

- Донор залучає розпорядника, який адмініструє грантовий проєкт. Розпорядник не має змоги вносити корективи в пріоритети конкурсу, а бере на себе роль виключно організатора конкурсу;
- Донор обирає за результатами переговорів або конкурсу одного або кількох виконавців свого проєкту, які своєю чергою, можуть оголошувати конкурси на субгранти для інших організацій в межах своїх проєктів. Інколи у цих випадках організації, які оголошують субгранти, можуть робити це відповідно до власних політик та процедур, а також визначати пріоритети цих конкурсів.

Координація з громадськими організаціями

Донори зазначають важливість комунікації з ОГС, тому присвячують цьому різні активності:

- Створюють наглядові ради проєктів, в які залучені громадські організації;

- Проводять групові чи індивідуальні консультації з ОГС;
- Нетворкінг (наприклад, участь у форумах громадянського суспільства).
- По суті, найбільш насичена комунікація

між донором та ОГС відбувається впродовж безпосередньо реалізації проєктів — тоді ОГС надають актуальну інфор-

мацію щодо перебігу проєкту та ситуації в секторі загалом.

Координація з урядом та органами місцевого самоврядування

Для донорів важливо, щоб їхні стратегічні цілі збігалися та доповнювали пріоритети держави. Проте деякі з них відзначають, що держава не консультиється з ними в цьому питанні. Коли ж пріоритети обох сторін перетинаються, донори допомагають фінансуванню та власною експертизою.

Для проєктів міжнародної технічної допомоги від імені Уряду діє Департамент координації міжнародної технічної допомоги Секретаріату Кабінету Міністрів України. Також координація може відбуватись у форматі співдії на форумах партнерств, де обговорюються нагальні питання залучення допомоги, пріоритети фінансування, розроблена дорожня карта дій.

Відносини «міністерство-донор» частково також представлені форматом взаємодії у вигляді постійної координаційної платформи донорів чи офісами з координації партнерств. Така група зазвичай діє для того, аби підтримувати зв'язки та обмін інформацією, відстежувати потреби та рух коштів, аби уникнути недофінансування чи подвійного фінансування.

Варто зазначити, що донори рідко можуть фінансувати діяльність органів влади, тому така допомога відбувається із залученням — компаній, які виконують роботи в межах проєкту, або ОГС. Також застосовується надання допомоги шляхом залучення експертів, закупівлі обладнання чи придбання товарів та послуг для органів влади, які

потім передаються бенефіціарам у рамках міжнародної технічної допомоги.

Під час роботи донори підтримують зв'язок з урядом та синхронізуються у роботі. Оскільки програми донорів тривають переважно кілька років, то закладені на перший рік пріоритети можуть бути модифіковані. Для актуалізації регулярно проводяться консультації впродовж виконання програм.

Більшість респондентів зазначили, що їхня комунікація з ОМС мінімальна. Вони мають проєкти на місцях, але така комунікація відбувається безпосередньо між ОГС та місцевою владою. Один із розпорядників донорських коштів вказав, що вони вбудовують комунікацію з ОМС та розробили систему співпраці, яка дозволяє напямую фінансувати проєкти самоврядування, тобто без залучення посередників.

Однією з головних проблем ОМС у регіонах (районні центри, селища) є нерозуміння того, як працює неурядовий сектор та користі від цього для громади та самого органу. Тобто, якщо на рівні обласних центрів та великих міст неурядовий сектор є відчутним та видимим, то у менших або сільській місцевості існують прогалини. Донори розуміють це і намагаються більше заходити до маленьких міст та громад, наприклад, через залучення представників ГО і БО до консультивання ОМС у частині написання та подання проєктних заявок чи підтримку молодіжних соціальних програм.

Координація з іншими донорами

Донори, що працюють в одному секторі, зацікавлені в тому, щоби розвивати його цілісно, а їхні активності не дублювалися з іншими організаціями. Заради цього вони

комунікують між собою та узгоджують свої заходи заздалегідь.

У більшості випадків така комунікація відбувається на зустрічах донорів, при-

близно раз на 2-3 місяці. Переважно на них присутній топменеджмент організацій. Тут якраз і відбувається обмін досвідом та планування напрямів роботи, спільних активностей.

Крім цього, донор також відстежує активності інших важливих гравців. У випадку, якщо підтримка різних донорів перетинається за тематикою, то донори зустрічаються та узгоджують це, влаштовують спільні конкурси проєктів. Проведення спільних конкурсів з іншими донорами дозволяє досягати спільних програмних пріоритетів, хоча така практика не є розповсюдженою. Також проводять мапування зацікавлених

сторін, дослідження, опитування, діляться досвідом.

У випадку, якщо апліканти в межах подачі заявки за певним проєктом вказує інформацію про досвід роботи з іншими партнерами, організаціями, надавачами безповоротної допомоги, то донори практикують звернення до таких установ задля верифікації інформації.

Також, деякі респонденти зазначали, що на операційному рівні знайомі з іншими донорами й у разі потреби звертаються один до одного за порадою чи для пошуку спеціалізованої ГО або підрядника.

Що необхідно покращити в координації?

Донори висловили таку думку щодо покращення координації:

1. Один з представників донорів зазначив, що в цій комунікації не вистачає спілкування на нижчому рівні, тобто працівників, які долучені до реалізації проєктів.
2. Для покращення координації не вистачає рівноправності між членами донорської спільноти. Виникають ситуації, коли окремі донори мають сильніший вплив на формування загального порядку денного. Відповідно, це обмежує можливість інших донорів у цих питаннях.
3. Координаційні платформи повинні перейти у площину обговорення та напрацювання спільних ідей, формування спільного бачення та визначення пріоритетів.
4. Часто в донорському середовищі спостерігається змагальність — прагнення запропонувати свій механізм, методологію чи формат підтримки. Тобто, коли донор хоче мати свій новий та унікальний формат, попри те, що вже є інший – апробований та дієвий. Відповідно, відбувається подвійне витрачання коштів задля одного і того ж результату. Деякі респонденти наголошують на необхідності змінити настрої в донорському середовищі та більше запозичувати як досвід, так і робочі продукти у власну діяльність.
5. Щодо координації з урядом, то донори розуміють, що країна у стані війни зосереджена на невідкладних питаннях, отож допомагають ще й у напрацюванні програмних документів та політичних рішень. Зважаючи на це, не завжди вдається забезпечити повноцінне залучення громадського сектору до консультацій. Одним із прикладів розв'язання цієї проблеми є процес розроблення Ukraine Facility Plan.
6. На думку респондентів, донори повинні формувати порядок денний власної діяльності в Україні, а не поза її межами.

Резюмуючи, координація між безпосередньо донорами та іншими стейкхолдерами знаходиться на достатньому рівні, але присутня конкуренція та деяка нерівність ступеня впливу донорів, зокрема на формування порядку денного.

РОЗДІЛ 4.

Взаємодія ОГС з донорськими організаціями

Останньою складовою дослідження стало анкетування ОГС, метою якого було з'ясувати, як організації оцінюють оптимальність донорської підтримки, наскільки релевантними є запропоновані можливості тощо. Для цього ми застосували метод онлайн анкетування серед представників українських ОГС. Підхід до вибірки та обмеження детально описані в методології дослідження. Також у файлі можна ознайомитись із примірником анкети, що використовувалась для збору даних. Опитування проводилося в період з 9 квітня по 10 травня 2024 року. За результатами ми зібрали та використали дані від 245 ОГС.

Свій основний напрямок діяльності опитані ОГС визначили як (деякі ОГС обрали кілька основних напрямків діяльності):

- соціальний захист вразливих груп населення (ВПО, особи з інвалідністю) та ветерани — 29%;
- освіта — 13%;
- децентралізація та місцеве самоврядування — 11%;
- волонтерство — 8%;
- охорона здоров'я та психічне здоров'я — 6%;
- довкілля та зелене відновлення — 4%;
- економіка — 4%;
- антикорупція — 3%;
- архітектура та містобудування — 1%.

Власний варіант про напрямок діяльності:

- культура (культурна дипломатія) — 5%;
- діяльність у сфері права — 2%;

- підтримка розвитку громад — 2%;
- медіа — 2%;
- гендерна рівність — 2%;
- захист прав дітей — 2 %;
- підтримка дітей та молоді — 2 %;
- інше — 13%.

Оцінка допомоги від донорів

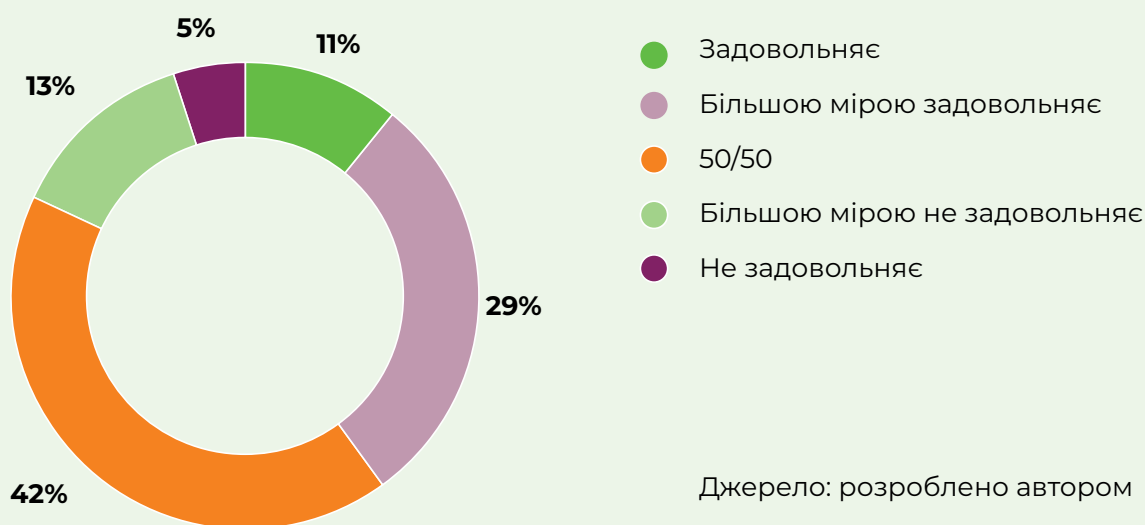
У цьому блоці опитування ми запропонували представникам ОГС оцінити донорську підтримку за декількома ознаками, зокрема: чи задовольняє вона попит суспільства, чи влаштовує респондентів тематика, форма та розмір допомоги, наскільки пропозиції від донорів релевантні до потреб організації, а також чи є обсяг допомоги оптимальним для сфери, в якій працює ОГС.

Менше половини, 40% ОГС, вважають, що нинішня грантова підтримка донорів задовольняє потреби суспільства. З них 11% дали відповідь «задовольняє», а 29%, що «більшою мірою задовольняє». Недостатній рівень задоволення потреб відзначили 18% респондентів, зокрема відповідь «не задовольняє» дали 5% опитаних, а «більшою мірою не задовольняє» — 13%.

Водночас всеукраїнські організації більше схильні вважати, що грантової підтримки достатньо для задоволення потреб суспільства, ніж регіональні (47% проти 35%). Натомість регіональні ОГС бачать ситуацію менш позитивно — на думку майже чверті респондентів наявного обсягу грантів недостатньо.

Не визначилися з оцінкою 42% опитаних, що є найбільшою часткою. Це може свідчити про те, що зараз ОГС не повною мірою можуть оцінити потреби суспільства в умовах війни.

Якою мірою грантова підтримка задовольняє потреби суспільства в умовах війни

Рис. 4. Оцінка поточної грантової підтримки донорів у частині задоволення потреб суспільства, (%)

Джерело: складено ІАА на основі даних, зібраних впродовж дослідження

Тематика грантової підтримки задовольняє запити більше третини опитаних, з них: 7% відповіли, що повністю задовольняє, 29% – більшою мірою задовольняє. 23% респондентів відповіли, що тематика підтримки не задовольняє їх запит, а не визначилися з оцінкою 41% опитаних (з них 36% національні та 45% локальні). У цьому питанні також більше позитивних відповідей надали перші — 41%, показник локальних становить 33%. Відносно низький відсоток задоволених ОГС може бути пов'язаний з недостатньою координацією донорів у їхніх сферах діяльності. Це має стимулювати донорів розширювати напрямки підтримки з урахуванням актуальних запитів.

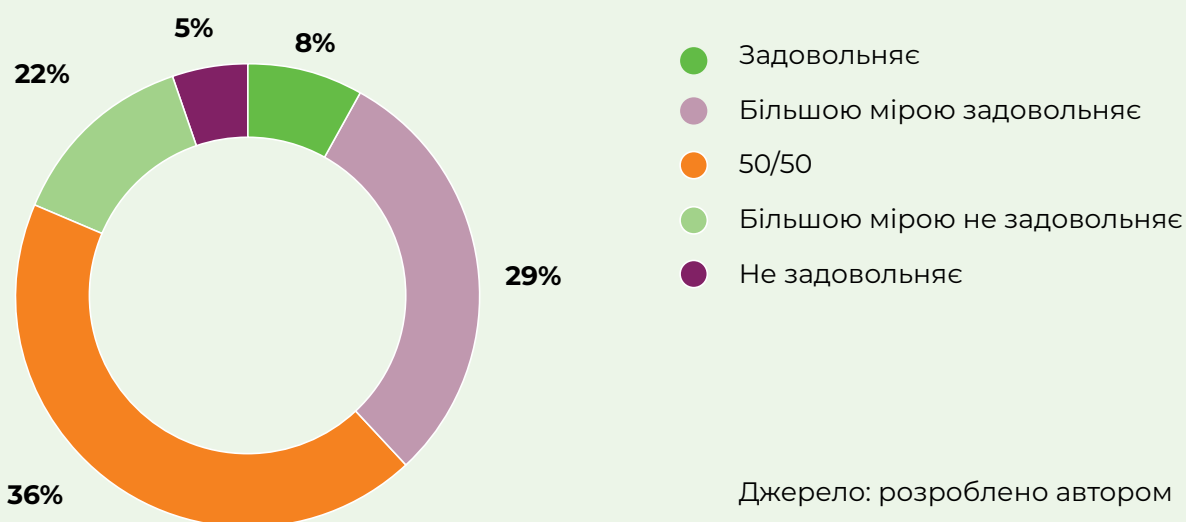
Формат грантової підтримки (мається на увазі той, що пропонують донори в межах проєктів — гранти, навчання, підвищення кваліфікації, закупівля обладнання тощо) є прийнятним для 44% респондентів: повні-

стю задоволеними є 9% ОГС, більшою мірою задоволеними — 35%, з іншого боку 18% опитаних невдоволені форматом підтримки, не визначилися з оцінкою 38% опитаних. Для локальних представників формат підтримки є більш прийнятним — 50%, для національних це значення становить 36%. Відсоток респондентів, які не визначилися щодо даного питання, нижчий для локальних ОГС (32% проти 46%).

Розмір грантової підтримки донорів задовольняє запити 37% опитаних представників ОГС, з них для 8% об'єм підтримки повністю достатній, 29% опитаних відповіли, що цей показник їх більшою мірою задовольняє. Відповідь “50/50” дали 36% респондентів, але більшу невизначеність виявили національні організації — 46%, проти 30% локальних. Національні ОГС відчують більший дефіцит в розмірі підтримки, задоволені нею 32% проти 41% локальних.

Якою мірою поточний розмір грантової допомоги донорів задовольняє запити українських ОГС

Рис. 5. Оцінка поточної грантової підтримки донорів у частині задоволення запитів ОГС, (%)
Джерело: складено ІАА на основі анкетування ОГС

Релевантними¹⁸ поточні грантові пропозиції підтримки вважають 41% опитаних представників ОГС: 6% — повністю, а 35% — більшою мірою. Вважають поточні пропозиції підтримки повністю нерелевантними 3%, а більшою мірою нерелевантними — 24%. Варіант 50/50 обрали 32% опитаних. Більш релевантними поточні пропозиції донора вважають локальні ОГС — 46% проти 36% національних. Загальний відсоток незадоволених по цьому питанню збігається з попереднім, що може свідчити про взаємозалежність між розміром грантової підтримки та релевантністю з діяльністю ОГС. Представникам донорів доцільно актуалізувати

пропозиції підтримки ОГС для ефективної співпраці.

Оптимальним назвали обсяг надання донорської підтримки 9% респондентів, оцінку задовільно обрали 38%, а 54% опитаних зазначили, що обсяг підтримки є недостатнім. Жоден респондент не вважає, що обсяг підтримки перевищує потребу. Більш оптимальним обсяг допомоги вважають локальні ОГС — 11% проти 6% національних. Очевидно, що більшість ОГС відчуває дефіцит донорської підтримки у своїй сфері діяльності, тому було б доцільно її переглянути по різним показникам: об'єм, сфера застосування та інші.

Оцінка взаємодії ОГС з донорами

У цій частині опитування ми запропонували представникам ОГС поділитися їхнім досвідом співпраці з грантонадавачами. Зокрема визначити популярні методи комунікації, оцінити обсяг наявної інформації

про діяльність донора, висвітлити проблемні аспекти в локальній співпраці, а також в підтримці донорами сфери, в якій працює організація загалом. Також ОГС мали можливість висловити пропозиції донорам, які,

¹⁸ прим. авт.: Релевантність — відповідність отриманого результату бажаному.

на їхню думку, зроблять співпрацю більш ефективною.

Консультували донорів щодо пріоритетного для них напрямку роботи 62% опитаних ОГС, з них майже половина вказала, що їх пропозиції були взяті до уваги, а 18% відповіли, що їхні пропозиції не були враховані. При цьому локальні організації частіше вказують у відповідях про надання консультацій, в порівнянні з національними (64% та 59% відповідно). Це може говорити про те, що донори менш обізнані з ситуацією на місцях, тому більша кількість консультацій з ОГС тут є природною.

Серед формату консультацій найбільше застосовувалася особиста зустріч з представником донора — 46%; на другому місці знаходиться формат відеоконференції — 42% опитаних. Письмові консультації шляхом листування електронною поштою використовували 27% організацій, комунікація за допомогою месенджерів використовувалася лише 1/4 частиною опитаних.

Десята частина ОГС брала участь у заходах стратегування донора, національні організації — 13% відповідей, локальні — 8%.

Загалом переважають методи face-to-face комунікації з донором, які пришвидшують донесення та обмін інформацією, що досить зручно для обох сторін.

Майже всі опитані ОГС дали ствердну відповідь про те, що інформація про напрямки діяльності донорів є у вільному доступі повністю (50,6% опитаних) або частково (47,6%), лише 1,8% ОГС відповіли, що така інформація у вільному доступі відсутня. Цей результат говорить про те, що донори намагаються прозоро та повною мірою висвітлювати свою діяльність у розрізі напрямів діяльності у відкритих джерелах.

Більшість ОГС відзначили, що обсяг інформації, оприлюднений донорами щодо грантової підтримки, дає можливість планувати власну діяльність. З цим твердженням погодились 63% респондентів. Для 18% опитаних таких даних вистачає повною мірою. Ще 45% ОГС зазначили, що для планування необхідне додаткове консультування з донором.

З твердженням, що наявний обсяг інформації про пропозиції грантової підтримки не дозволяє приймати ефективні рішення, погодились 11% ОГС. Частка локальних організацій, які вважають, що об'єм даних замалий становить 8%, а національних — 15%.

Далі ми спробували визначити оптимальний метод інформування донорів про свою діяльність. Більшість ОГС, 78%, обрали розсилку на електронну пошту найбільш актуальним форматом отримання інформації про роботу донора. Серед локальних організацій цей показник становить 82%, серед національних — 73%.

Публікації на офіційному сайті донора займають другу позицію, такому формату віддали перевагу 75% опитаних представників організацій.

Ще одним популярним способом донести інформацію про свою діяльність від донора є соціальні мережі, цей формат вважають актуальним 65% опитаних ОГС. Він є доволі ефективним, адже соцмережі дають змогу охопити широке коло зацікавлених осіб.

Наступними за актуальністю форматами ОГС вважають публічні презентації та вебінари — 59% та 47% відповідно. Якщо порівнювати ОГС місцевого та національного масштабу, то спостерігається значна відмінність – формат публічних презентацій обирають 59% локальних та 44% національних організацій, вебінари — 40% та 47% відповідно.

Третина опитаних зазначила про організацію форумів (31%), де висвітлюється діяльність донора. Можливо такий формат на сьогодні має меншу популярність через те, що доводиться залучати додаткові ресурси як з боку донора для організації заходу, так і з боку ОГС та учасників форумів. Все більшої популярності набувають заходи подібні до такого формату, але в онлайн режимі.

Також трохи менше третини опитаних обирають актуальним форматом отримання інформації періодичні звіти донора, цей варіант підходить для 28% опитаних. Це не надто популярний спосіб, адже містить детальну інформацію, яка має досить великий обсяг.

Відеопрезентації вважають актуальним форматом 19% ОГС, але локальні обирали

такий варіант частіше — 23% проти 14% національних організацій. Формат подкасту актуальним назвали лише 8% опитаних.

У пошуку грантових можливостей найбільша кількість опитаних використовує спеціалізовані агрегатори або платформи

для отримання інформації про конкурси та гранти — 74% респондентів. Закономірно, що ресурс, у якому зібрані майже всі пропозиції від донорів, найперше привертає увагу отримувачів грантової допомоги.

Де ви дізнаєтесь інформацію про конкурси/гранти/можливості для своєї ОГС?

Рис. 6. Джерела отримання інформації про грантове фінансування, (%)

Джерело: складено ІАА на основі анкетування ОГС

Відсоток опитаних, які визначили джерелом інформації щодо грантів соціальні мережі склала 64%: 70% серед національних та 60% серед локальних.

61% ОГС отримують інформацію про можливості від донорів через e-mail розсилки. При цьому відрізняється відсоток

серед національних ОГС — 51% відповідей та локальних — 68%.

Частка ОГС, які отримують інформацію про наявні конкурси від своїх колег або партнерів з інших організацій становить 52%, а від донорів-партнерів — 45%. Цей показник дещо вищий для національних

ОГС (50%), а ніж для локальних (42%). Для збільшення процента організацій, які будуть отримувати інформацію через колег з інших ОГС, доцільно підтримувати коаліції або інші форми партнерства між ОГС. Це надасть й інші переваги, наприклад, ефективніший розподіл грантових пропозицій по напрямках експертизи тієї чи іншої організації.

Як уже зазначалося, ефективною є комунікація між донорами та реципієнтами наживо. ОГС також отримують інформацію про нові грантові конкурси під час конференцій, семінарів або вебінарів, на яких зазвичай присутні донори — 42% організацій.

Пошукові системи та спеціалізовані бази даних для пошуку інформації про наявні конкурси використовує 25% опитаних ОГС. Сайти органів державної влади та місцевого самоврядування використовує лише десята частина опитаних. Це може свідчити про те, що організації рідко шукають інформацію про гранти від ОМС чи держави або ж вважають ці сайти не інформативними.

Останнім варіантом за популярністю для пошуку інформації про грантові пропозиції є волонтери, пожертвувачі або підписники в соціальних мережах, на цей пункт припадає лише 6% відповідей. Це джерело є похідним від основних, де інформацією про конкурси діляться безпосередньо представники донорів.

Щодо пропозицій, які ОГС мали змогу висловити в опитуванні, то найбільше відповідей припало на аспект комунікації між донором та ОГС. Організаціям хотілося б отримувати відповідь про причину відмови у грантовій підтримці, щоб виправити свої помилки при подачі наступних заявок. Про цю проблему повідомили 20% опитаних.

На другому місці знаходиться пропозиція щодо більш гнучкої позиції донора у веденні проєктів, а також спрощення подачі заявок та звітності. Цей варіант обрали 18% респондентів. Існує різниця у відповідях локальних (13%) та національних (24%) ОГС.

Також респонденти пропонують розширити та актуалізувати напрямки допомоги, цей варіант назвали 13% організацій. В умовах війни та невизначеності з'являються нові виклики, зокрема й для вітчизняних ОГС. Цілком логічно, що організації, які сти-

каються з ними, прагнуть знайти шляхи вирішення. Втім наявні напрямки донорської підтримки не повністю можуть задовольняти цю потребу.

Відсоток респондентів, які прагнуть збільшення підтримки від донорів для регіональних проєктів та ОГС становить 12%. Відповідно 14% локальних організацій та 9% національних виступають за цю ініціативу. Тож можемо припустити, що більшість організацій розглядають підтримку донорами діяльності в регіонах як оптимальну.

Оперативність дій та прийняття рішень від донора хотіли б покращити 8% респондентів, досить велика розбіжність у цьому показнику між локальними (12%) та національними (2%) ОГС. Це побажання від ОГС має на меті покращити планування власної діяльності.

Про збільшення фінансування та кількості грантових пропозицій, а також покращення перевірок отримувачів допомоги говорять 7% ОГС. Більшість організацій, які згадали про це — локальні. У питаннях збільшення фінансування та кількості пропозицій схвально відгукнулись 10% локальних ОГС проти 3% національних. У частині покращення якості перевірки реципієнтів грантової допомоги співвідношення становить 9% проти 5% відповідно. Про недостатній обсяг допомоги, зокрема фінансування, вже було зазначено вище, а пропозиція ретельніше перевіряти отримувачів є закликом до справедливого розподілу допомоги.

По 6% ОГС пропонують покращення інституційної підтримки та перегляд статей бюджетування, зокрема щодо ставок оплати праці працівників та збільшення адміністративних витрат.

Така ж кількість організацій пропонує збільшити підтримку довготривалих проєктів. На їхню думку, окрім покращення планування своєї діяльності, це підвищить власну ефективність організацій.

Звертати увагу та підтримувати молоді ОГС радять 5% опитаних. На противагу цьому твердженню 3% виступають за пріоритет співпраці з перевіреними організаціями, які вже мають репутацію.

З іншими відповідями щодо змін в діяльності донора можна ознайомитися на графіку нижче.

Що б ви змінили в наданні підтримки для ОГС, якби були на місці донора?

Рис. 7. Напрями покращення підтримки ОГС з боку донорів, (%)

Джерело: складено ІАА на основі анкетування ОГС

Підсумовуючи, менше половини ОГС вважає, що грантова підтримка задовольняє потреби суспільства, також більша частина вважає, що обсяг надання допомоги є недостатнім для сфери діяльності респондента.

Більша частина ОГС консультували доно-

рів щодо напрямків надання допомоги, але майже третина з них відповіла, що їхні рекомендації донор не врахував. Ці консультації частіше за все надавалися в режимі живого спілкування шляхом особистої зустрічі або у форматі відеоконференції. Менш популярними способами комунікації є електронна

пошта та чати. Це може свідчити про бажання надання та отримання зворотного зв'язку з обох сторін.

Майже всі ОГС стверджують, що інформація про напрямки роботи донорів є у вільному доступі, але обсяг даних не завжди задовольняє запит організацій. Також у респондентів запитали про обсяг інформації щодо грантової підтримки від донора. Майже $\frac{2}{3}$ опитаних говорять, що ця інформація дозволяє планувати власну діяльність ОГС.

Найбільш актуальними форматами донесення інформації від донора до ОГС є розсилка на електронну пошту, публікації на офіційному сайті або соцмережах та вебінари. Менш популярними є офлайн способи комунікації — форуми та публічні презентації.

У частині пропозицій для донорів ОГС найбільш нагальною потребою визначили розширення комунікації. Насамперед ОГС турбує пояснення причин відхилення заявок, цей аспект виділила п'ята частина опитаних. Майже така ж кількість відповідей

стосувалося збільшення гнучкості донорів та спрощення заявок і звітності по проєктах. Це може бути зумовлено загальною тенденцією в суспільстві до зниження бюрократії, а також потребою частіше коригувати проєкти ніж це було до повномасштабного вторгнення.

Опитування показує, що ОГС потребують збільшення комунікації з боку донорів та створення більш гнучких процедур співпраці. Доцільно звернути увагу на розширення напрямків допомоги. Респонденти прагнуть більшої кількості можливостей, що пов'язані з посиленням інституційної спроможності, сталості, проєктів відновлення та гуманітарного реагування, психічного здоров'я, культури та мистецтва. Також варте уваги питання локалізації проєктів, зокрема для тих, які реалізуються на деокупованих або прифронтових територіях. Доцільно переглянути бюджетування ОГС на потреби, які прямо не пов'язані з реалізацією проєктів — адміністративні витрати, оплату праці, інституційну підтримку та інші.

Висновки

На основі результатів глибинних інтерв'ю серед донорів та анкетування серед ОГС в цьому дослідженні ми описали основні риси донорської підтримки ОГС в Україні у 2022-2024 роках.

Провівши мапування, ми з'ясували, що допомогу Україні протягом понад двох років надала щонайменше 162 організація з 26 країн в межах близько 600 проєктів. Значну увагу донори приділяють гуманітарній допомозі та відновленню інфраструктури, як таким, які є найбільш актуальними в умовах повномасштабної війни.

Співпраця з партнерськими організаціями протягом 2022-2024 років поширювалася на всю територію України, однак найвища концентрація проєктів спостерігається в Київській, Дніпропетровській, Харківській та Львівській областях. На проєкти всеукраїнського масштабу припало 58% від загальної кількості, решта — локальні, їх дія поширюється на окремі області або громади.

Форми надання підтримки українським ОГС різняться, втім найбільш розповсюдженими стали інституційні та програмні гранти, контракти на надання послуг чи виконання робіт та технічна допомога. За типом організацій, які надають підтримку ОГС, найбільшу кількість складають міжнародні неурядові організації, рідше — міжнародні фінансові. Для перших характерна підтримка проєктів широкого спектра тем, МФО ж більше зосереджені на інфраструктурних проєктах та підтримці бізнесу.

Глибинні інтерв'ю з донорами дозволили проаналізувати їх бачення розвитку сектору та стратегії діяльності в умовах повномасштабної війни. Привертає до себе увагу гнучкість та швидкість реагування донорів на виклики великої війни. Попри те, що стратегічні плани затверджуються зазвичай раз на 3-5 років, а переглядаються раз у рік, деякі організації вже в перші дні війни відкрили грантові програми на покриття першочергових потреб населення. Багато донорів зазначали, що залишаються гнучкими до змін поточної ситуації в країні та готові відкривати необхідні грантові конкурси надалі. Донорські організації відмічають потребу в покращенні комунікації між ними та

неурядовим сектором, що сприятиме більш ефективному досягненню програмних цілей. Одним з основних майданчиків широкої координації донорів та ОГС є щорічні гуртові події, наприклад, Форум розвитку громадянського суспільства ІСАР Єднання, важливість якого відмітили відразу декілька респондентів.

Часто цілі та пріоритети донорів узгоджуються зі стратегічними напрямками розвитку держави (наприклад, у сфері євроінтеграції), що сприяє швидкому та комплексному прогресу на державному та регіональному рівнях. Проте викликом залишається налагодження конструктивної співпраці у трикутнику донор-ОГС-ОМС, оскільки останні не завжди розуміють роль та потенціал громадянського суспільства у відновленні та розвитку регіонів.

Координація донорів між собою має формальний та неформальний виміри й важливою її складовою є горизонтальні зв'язки між програмними фахівцями. Для частини донорів (наприклад, посольств або іноземних агенцій розвитку) основним майданчиком є координаційні зустрічі, проте інші донорські організації відчують брак схожих майданчиків.

Близько 40% ОГС засвідчили, що грантова підтримка, на їхню думку, задовольняє потреби суспільства. Більшість вважає, що обсяг надання допомоги є недостатнім для сфери їхньої діяльності.

У консультаціях із донором брали участь понад 60% ОГС, втім третина з них акцентувала, що їхні рекомендації не були враховані грантонадавачами. Водночас лише десята частина опитаних долучилась до заходів стратегування донорів. Це може свідчити в цілому про відкритість донорів до консультування та комунікації з обмеженим колом ОГС.

Для проведення консультацій частіше за все обирають формат зустрічі або відеодзвінка, рідше — листування. Натомість для отримання актуальної інформації, зокрема і про грантові можливості, ОГС віддають перевагу електронним розсилкам перед заходами наживо.

Щодо відкритості донорів в цілому, то ОГС відмічають, що інформація про напрям-

ки роботи донорів є у вільному доступі, але її повнота має суперечливу оцінку. Втім інформації щодо грантової підтримки, на думку ОГС, донори оприлюднюють достатньо для планування роботи організацій.

Серед основних побажань, які висловили ОГС для покращення взаємодії з донорами найчастіше згадували розширення комунікації. Насамперед п'яту частину організацій турбує питання зворотного зв'язку за відхиленими заявками, а саме причин такого рішення. Масштаб цієї проблеми може значно різнитись для організацій з різним досвідом та створювати більше складнощів для молодих ОГС, які не мають грантової історії. Натомість цікавим є факт надання переваги електронній розсилці перед форматами безпосереднього спілкування для отримання інформації про грантові можливості. Часто донори перед оголошенням конкурсів проводять

спеціальні заходи із роз'яснення особливостей подання заявок. Вагомим аспектом є фактор участі ОГС у таких заходах перед подачею заявки, оскільки він може змінити підхід до підготовки заявки та надати більше розуміння про загальні причини можливого їх відхилення.

Іншим побажанням від ОГС стало збільшення гнучкості донорів та спрощення заявок і звітності по проєктах. У цих питаннях також складно достовірно встановити причини та спрогнозувати наслідки впровадження таких пропозицій. З одного боку, ОГС в опитуванні згадали про доцільність ретельного відбору виконавців проєктів, з іншого — прагнуть до спрощення процедур, що може йти врозріз. Відтак варто звернути увагу на прицільне вивчення аспектів подання заявок та звітності для встановлення глибинних причин окресленої проблеми та способів її усунення.

Пропозиції

Пропозиція 1.

Розширити спілкування між персоналом ОГС та донорських організацій у частині постпроектних відгуків та оцінки грантових заявок. Зокрема доцільно згрупувати основні причини відмов у загальні категорії та оприлюднювати їх на сайті донора.

Адресат: донорські організації, виконавці проєктів.

Обґрунтування: врахування відгуків як донорів, так і виконавців проєктів дозволить підвищити ефективність впровадження проєктів. Зокрема, обидва фактори вказували у своїх відповідях на необхідність більш тісного спілкування та врахування думки ОГС при виборі пріоритетних напрямків фінансування, а також кращій комунікації причин відмови у наданні гранту.

Пропозиція 2.

Розширити програми інституційної підтримки ОГС, спрямовані на навчання працівників проєктному менеджменту, цифровим навичкам та іноземним мовам.

Адресат: донорські організації

Обґрунтування: про важливість підвищення спроможності ОГС, зокрема у частині проєктного менеджменту та написання грантових заявок вказували самі донори. Це дозволить покращити результати впровадження донорських програм в цілому.

Пропозиція 3.

Спростити бюрократичні процедури при поданні грантової заявки шляхом впровадження дворівневого відбору. На першому етапі доцільно запитувати мінімальну кількість документів, які підтвердять найважливіші для донора характеристики проєкту або організації. Після попереднього відбору ОГС, у меншій кількості організацій, доцільно запитати всі необхідні супровідні файли, детальний опис проєкту тощо.

Адресат: донорські організації

Обґрунтування: запит на скорочення переліку документів висловлювали як опитані донори, так і громадські організації. Зокрема, мова йде не про спрощення процедур як таких, але про необхідність подання лише тих документів, які дійсно необхідні при розгляді заявок. Це може бути пов'язано із кейсами надання якомога більшої кількості документів попри встановлений донором чіткий перелік. Така практика інколи властива молодим ОГС, водночас з іншого боку це посилює адміністративний тиск на відповідних фахівців донорських організацій. Отже, це допоможе розвантажити одночасно персонал донорської організації та фахівців ОГС, зменшити обсяг бюрократії та прискорити процес відбору виконавців.

Пропозиція 4.

Залучати представників ОГС, зокрема і локальних до формування порядку денного діяльності донорів в Україні. Зокрема до обговорення форматів донорської підтримки та сфер реалізації проєктів.

Адресат: донорські організації.

Обґрунтування: реалізація цієї пропозиції дасть змогу отримувати більше інформації про поточні потреби та уникати дублювання коштів на проєкти, що спрямовані на один і той же результат. Також систематичне спілкування між донорами та ОГС забезпечить вищий рівень довіри та взаєморозуміння між ними, що позитивно вплине на сталість спільних проєктів.

Пропозиція 5.

Розширювати напрямки підтримки з урахуванням актуальних запитів.

Адресат: донорські організації.

Обґрунтування: опитування показало, що респонденти прагнуть більшої кількості можливостей, що пов'язані з посиленням інституційної спроможності, сталості, проєктів відновлення та гуманітарного реагування, психічного здоров'я, культури та мистецтва.

Також варте уваги питання локалізації проєктів, зокрема для тих, які реалізуються на деокупованих або прифронтових територіях. Доцільно переглянути бюджетування ОГС на потреби, які прямо не пов'язані з проєктами — адміністративні витрати, оплату праці, інституційну підтримку та інші.

Пропозиція 6.

Провести окреме дослідження присутності донорських організацій на локальному рівні та їх співпраці з органами місцевого самоврядування.

Адресат: неурядові аналітичні центри, дослідницькі установи.

Обґрунтування: дослідження показало, що розподіл донорської підтримки не має загального спільного механізму, тож імовірно відбувається нерівномірно. Відтак існує ризик, що громади, які найбільше потребують допомоги не отримують її повною мірою і навпаки. Результати такого дослідження дозволять перегрупувати проєкти за необхідності та забезпечити потреби на місцях більш зважено.

Додаток 1

Перелік організацій дослідження

Назва організації	Вебсайт	Тематичні напрямки діяльності в Україні	Форми підтримки українських організацій
Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)	usaid.gov/uk/ukraine	Економіка та зайнятість Безпека, гуманітарне розмінування Охорона здоров'я Демократія та ефективне управління, реформи Розвиток НУО та медіа Культура та молодіжна політика Гуманітарне реагування Освіта, наука	Гранти для бізнесу або держави Контракти на послуги Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо) Гранти, інституційна підтримка та навчання Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Адвентистське агентство допомоги та розвитку (ADRA)	adra.org/	Розвиток НУО та медіа	Інституційні гранти
Благодійний фонд Вадима Столара	stolarfund.com/	Охорона здоров'я	Програмні гранти Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Благодійний фонд Київської школи економіки	foundation.kse.ua/	Освіта, наука	Навчальні пропозиції Інституційні гранти Контракти на послуги
Благодійний фонд «Леруа Мерлен Солідарність»	msolidarity.com.ua/	Гуманітарне реагування Фізична відбудова, інфраструктура Охорона здоров'я Розвиток НУО та медіа	Гуманітарна допомога Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Благодійний фонд Сергія Притули	prytulafoundation.org/	Підтримка ветеранів	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Британська Рада	britishcouncil.org.ua/	Освіта, наука	Навчальні пропозиції
Бюро у справах освіти та культури Державного департаменту США (ECA)	eca.state.gov/	Освіта, наука	Гранти, інституційна підтримка та навчання

Ветеринари без кордонів	wvb.org/site/europe/ukraine	Економіка та зайнятість	Гранти, інституційна підтримка та навчання
Глобальний фонд для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією	theglobalfund.org/en/	Охорона здоров'я	Програмні гранти
Глобальний фонд для дітей	globalfundforchildren.org/	Права людини, гендерна рівність	Інституційні та програмні гранти
ГО "Епіцентр — дітям"	epicentr-children.org/	Культура та молодіжна політика Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Данська рада у справах біженців (DRC)	pro.drc.ngo/where-we-work/europe/ukraine/	Гуманітарне реагування Безпека, гуманітарне розмінування	Підтримка експертів Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо) Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Державний секретаріат Швейцарії з економічних питань (SECO)	seco.admin.ch/seco/de/home.html	Економіка та зайнятість Гуманітарне реагування	Програмні гранти Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ)	unicef.org/ukraine/	Культура та молодіжна політика Освіта, наука	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Євразійська асоціація із зменшення шкоди (EHRA)	harmreductioneurasia.org/	Охорона здоров'я	Гранти, інституційна підтримка та навчання
Європейська комісія	commission.europa.eu/index_en	Економіка та зайнятість Антикорупція Освіта, наука	Контракти на послуги Гранти, інституційна підтримка та навчання
Європейське агентство з питань освіти і культури (EACEA)	european-union.europa.eu/index_en	Освіта, наука	Програмні гранти Контракти на послуги
Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)	ebrd.com/home	Фізична відбудова, інфраструктура Екологія, довкілля та енергетика Економіка та зайнятість Розвиток НУО та медіа	Гранти для бізнесу або держави Програмні гранти Контракти на послуги

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ)	eib.org/en/index.htm	Фізична відбудова, інфраструктура Економіка та зайнятість Екологія, довкілля та енергетика	Контракти на послуги Програмні гранти Гранти для бізнесу або держави Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Європейський фонд за демократію (EED)	democracyendowment.eu/index.html	Розвиток НУО та медіа	Інституційні та програмні гранти
Європейський центр ім. Вергеланда	theewc.org/	Демократія та ефективне управління, реформи	Навчальні пропозиції
Італійське агентство співробітництва в галузі розвитку (AICS)	aics.gov.it/	Гуманітарне реагування	Контракти на послуги
Канадська неурядова організація об'єднання співробітництва для міжнародного розвитку SOCODEVI	socodevi.org/en/	Економіка та зайнятість	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо) Навчальні пропозиції
Комітет з надзвичайних ситуацій у разі стихійних лих (DEC)	dec.org.uk/	Гуманітарне реагування	Програмні гранти
Корпус Милосердя	mercycorps.org/	Економіка та зайнятість	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО)
Лікарі світу (MdM)	medicosdelmundo.org/	Охорона здоров'я	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Людина в біді	peopleinneed.net/	Розвиток НУО та медіа Гуманітарне реагування Фізична відбудова, інфраструктура Охорона здоров'я Освіта, наука	Гранти, інституційна підтримка та навчання Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Навчальні пропозиції Гуманітарна допомога
Мальтійська служба допомоги	malteser.ua/	Охорона здоров'я	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Міжнародна організація з міграції (МОМ)	ukraine.iom.int/uk	Демократія та ефективне управління, реформи	Програмні гранти

Міжнародна організація праці	ilo.org/budapest/countries-covered/ukraine/lang--en/index.htm	Права людини, гендерна рівність	Гранти, інституційна підтримка та навчання Підтримка експертів Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР)	eib.org/en/index.htm	Охорона здоров'я Фізична відбудова, інфраструктура Екологія, довкілля та енергетика	Гранти для бізнесу або держави
Міжнародний Вишеградський Фонд	visegradfund.org/	Освіта, наука	Інституційні та програмні гранти
Міжнародний комітет порятунку (IRC)	rescue.org/eu/country/ukraine	Гуманітарне реагування	Навчальні пропозиції
Міністерство закордонних справ Канади	international.gc.ca/global-affairs-affaires-mondiales/home-accueil.aspx?lang=eng	Права людини, гендерна рівність	Підтримка експертів
Міністерство закордонних справ Королівства Нідерландів (BZ)	government.nl/ministries/ministry-of-foreign-affairs	Безпека, гуманітарне розмінування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Міністерство закордонних справ Королівства Норвегія	regjeringen.no/en/id4/	Демократія та ефективне управління, реформи	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Міністерство закордонних справ, у справах Співдружності та розвитку Великої Британії	gov.uk/government/organisations/foreign-commonwealth-development-office	Економіка та зайнятість	Інституційні та програмні гранти
МФ Відродження	irf.ua/grants/contests/	Демократія та ефективне управління, реформи Розвиток НУО та медіа Гуманітарне реагування	Інституційні та програмні гранти
Національний фонд підтримки демократії (NED)	ned.org/	Розвиток НУО та медіа	Гранти, інституційна підтримка та навчання
Ненасильницька сила миру (NP)	nonviolentpeaceforce.org/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога

Норвезька рада у справах біженців (NRC)	nrc.no/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Норвезьке агентство з питань співробітництва у сфері розвитку	norad.no/en/front/	Безпека, гуманітарне розмінування	Гуманітарна допомога
Об'єднана програма Організації Об'єднаних Націй по ВІЛ/СНІД (UNAIDS)	unaids.org/en	Охорона здоров'я	Програмні гранти
ООН Жінки	unwomen.org/en	Права людини, гендерна рівність	Програмні гранти
Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ)	osce.org/uk/support-programme-for-ukraine	Система правосуддя Безпека, гуманітарне розмінування Антикорупція Розвиток НУО та медіа Демократія та ефективне управління, реформи Охорона здоров'я Культура та молодіжна політика Освіта, наука	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Гранти для бізнесу або держави Контракти на послуги Підтримка експертів Навчальні пропозиції Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Організація Об'єднаних Націй	un.org/en/	Фізична відбудова, інфраструктура Система правосуддя Екологія, довкілля та енергетика Економіка та зайнятість	Контракти на послуги Гранти для бізнесу або держави
Офіс міжнародного лідерства Конгресу США	openworld.gov/	Освіта, наука	Програмні гранти
Польська гуманітарна акція	pah.org.pl/en/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Посольство США в Україні	ua.usembassy.gov/	Освіта, наука Розвиток НУО та медіа Система правосуддя Культура та молодіжна політика	Програмні гранти Контракти на послуги

Посольство Чеської Республіки в Україні	mzv.gov.cz/kyiv/uk/x2010_05_17/x2010_08_20_1/x2011_02_23/x2022_10_14.html	Гуманітарне реагування	Гранти для бізнесу або держави
Програма Розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні (ПРООН)	undp.org/uk/ukraine	Гуманітарне реагування Охорона здоров'я Демократія та ефективне управління, реформи Фізична відбудова, інфраструктура Безпека, гуманітарне розмінування Екологія, довкілля та енергетика Права людини, гендерна рівність Економіка та зайнятість Культура та молодіжна політика Освіта, наука Антикорупція Система правосуддя	Гуманітарна допомога Контракти на послуги Технічна підтримка(обладнання/ПО тощо) Підтримка експертів Гранти для бізнесу або держави Гранти, інституційна підтримка та навчання
Рада Європи	coe.int/uk/web/kyiv/home	Демократія та ефективне управління, реформи Система правосуддя Права людини, гендерна рівність	Контракти на послуги Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Підтримка експертів Гранти, інституційна підтримка та навчання Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX)	irex.org/	Підтримка ветеранів Демократія та ефективне управління, реформи Гуманітарне реагування	Інституційні та програмні гранти
СНІД Фонд Елтона Джона	eltonjohnaidsfoundation.org/	Охорона здоров'я	Програмні гранти
СОС Дитячі Містечка	sos-childrensvillages.org/	Гуманітарне реагування Охорона здоров'я	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Контракти на послуги
Східноєвропейське партнерство з енергоефективності та довкілля (E5P)	e5p.eu/	Екологія, довкілля та енергетика	Гранти для бізнесу або держави

Український ветеранський фонд	veteranfund.com.ua/about/strategia/	Підтримка ветеранів	Програмні гранти
Український культурний фонд	ucf.in.ua/	Культура	Програмні гранти
Український молодіжний фонд	uyf.gov.ua/	Молодіжна політика	Програмні гранти
Управління ООН з обслуговування проектів (UNOPS)	unops.org/ukraine	Безпека, гуманітарне розмінування	Контракти на послуги
Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку (BMZ)	bmz.de/en	Демократія та ефективне управління, реформи	Підтримка експертів
Фонд Віктора Пінчука	pinchukfund.org/ua/	Охорона здоров'я Культура та молодіжна політика Освіта, наука Підтримка ветеранів Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Програмні гранти Навчальні пропозиції
Фонд Ганса Зайделя	http://hss.kiev.ua/	Демократія та ефективне управління, реформи	Інституційні та програмні гранти
Фонд Говарда Баффета	victoryharvest.com.ua/	Економіка та зайнятість	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Фонд демократії ООН (UNDEF)	un.org/democracyfund/	Екологія, довкілля та енергетика Права людини, гендерна рівність Розвиток НУО та медіа	Програмні гранти
Фонд демократії ООН (UNDEF)	idlo.int/	Система правосуддя	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Фонд імені Фрідріха Еберта	http://fes.kiev.ua/	Підтримка ветеранів Права людини, гендерна рівність	Програмні гранти
Фонд Конрада Аденауера	kas.de/en/home	Розвиток НУО та медіа	Контракти на послуги
Фонд короля Бодуена	kbs-frb.be/en	Розвиток НУО та медіа Гуманітарне реагування	Інституційні та програмні гранти Гуманітарна допомога

Фонд ООН у галузі народонаселення	unfpa.org/	Права людини, гендерна рівність	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Фонд «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» (EVZ)	stiftung-evz.de/en/	Культура та молодіжна політика	Інституційні та програмні гранти
Фонд Роберта Боша	bosch-stiftung.de/de	Розвиток НУО та медіа	Інституційні та програмні гранти
Фонд родини Фоксман	fooksmanfoundation.org/	Розвиток НУО та медіа	Програмні гранти
Фонд Сігрід Раусінг	sigrid-rausing-trust.org/	Гуманітарне реагування	Інституційні та програмні гранти
Фонд Східна Європа	eef.org.ua/program/proyekt-tapas/	Демократія та ефективне управління, реформи Розвиток НУО та медіа Екологія, довкілля та енергетика Економіка та зайнятість Безпека, гуманітарне розмінування Освіта, наука	Гранти, інституційна підтримка та навчання Контракти на послуги Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Фонд Фрідріха Науманна за Свободу	http://ukrajina.fnst.org/	Права людини, гендерна рівність	Програмні гранти
Фундація "Відкрите суспільство"	opensocietyfoundations.org/grants/past	Права людини, гендерна рівність Антикорупція Демократія та ефективне управління, реформи Розвиток НУО та медіа	Гранти, інституційна підтримка та навчання
Фундація "Дім прав людини" (HRHF)	humanrightshouse.org/	Розвиток НУО та медіа	Підтримка експертів
Центральне агентство з управління проектами (CPMA)	cpva.lt/en	Фізична відбудова, інфраструктура	Контракти на послуги
Чеське агентство розвитку	http://czechaid.cz/en/	Освіта, наука	Гранти для бізнесу або держави Контракти на послуги
Шведське міжнародне агентство з розвитку співробітництва (Sida)	sida.se/en	Демократія та ефективне управління, реформи	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО

Швейцарська агенція розвитку та співробітництва (SDC)	eda.admin.ch/sdc	Охорона здоров'я Освіта, наука Безпека, гуманітарне розмінування Гуманітарне реагування Демократія та ефективне управління, реформи Антикорупція Фізична відбудова, інфраструктура Економіка та зайнятість Екологія, довкілля та енергетика	Підтримка експертів Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Гранти для бізнесу або держави Гранти, інституційна підтримка та навчання
Японська платформа (JPF)	japanplatform.org/index.html	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Японське агентство міжнародного співробітництва (JICA)	jica.go.jp/english/overseas/ukraine/index.html	Екологія, довкілля та енергетика Освіта, наука Розвиток НУО та медіа Фізична відбудова, інфраструктура Безпека, гуманітарне розмінування	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо) Контракти на послуги Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Abilis Foundation	abilis.fi/?lang=en	Права людини, гендерна рівність	Гранти, інституційна підтримка та навчання
ACTED	acted.org/en/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
Aidsfonds	aidsfonds.org/	Гуманітарне реагування	Програмні гранти
All Hands and Hearts	allhandsandhearts.org/programs/ukraine-crisis-relief/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
American Jewish Joint Distribution Committee	jdc.org/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
Arche noVa - Ініціатива для людей в біді	arche-nova.org/en	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
Atlas Network	atlasnetwork.org/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
BHP Foundation	bhp-foundation.org/en/	Екологія, довкілля та енергетика	Інституційні гранти

BINANCE	binance.com/uk-UA	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
BrandVoice	forbes.ua/ru/brand-voice	Економіка та зайнятість	Гранти для бізнесу або держави
British-Ukrainian Aid	british-ukrainianaid.org/	Підтримка ветеранів Освіта, наука	Гуманітарна допомога Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
CARE International	care.org/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Caritas Internationalis	caritas.org/	Гуманітарне реагування	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
CESVI	cesvi.org/	Демократія та ефективне управління, реформи	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
ChildFund Deutschland	childfund.de/de/home.html	Охорона здоров'я Екологія, довкілля та енергетика	Гуманітарна допомога Контракти на послуги
Community Organized Relief Effort (CORE)	coreresponse.org/ukraine/	Фізична відбудова, інфраструктура	Контракти на послуги
Corteva Agriscience	corteva.com.ua/	Гуманітарне реагування	Програмні гранти
COSME	wayback.archive-it.org/12090/20210412123959/ec.europa.eu/easme/en/	Гуманітарне реагування	Гранти, інституційна підтримка та навчання
Crown Agents International Development (CAID)	crownagents.com/	Фізична відбудова, інфраструктура	Контракти на послуги
DanChurchAid	danchurchaid.org/	Гуманітарне реагування Безпека, гуманітарне розмінування Економіка та зайнятість Права людини, гендерна рівність	Гуманітарна допомога Контракти на послуги Інституційні та програмні гранти
Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH	giz.de/en/worldwide/136224.html	Демократія та ефективне управління, реформи Екологія, довкілля та енергетика Фізична відбудова, інфраструктура Гуманітарне реагування Економіка та зайнятість Охорона здоров'я Освіта, наука	Підтримка експертів Гранти, інституційна підтримка та навчання Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо) Гуманітарна допомога Гранти для бізнесу або держави

Deutsche Welthungerhilfe e.V.	welthungerhilfe.org/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
Dorcas	dorcas.org/countries/ukraine/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
Dutch Jewish Humanitarian Fund	jhf.nl/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
ERIKS Development Partner (ERIKS)	eriksdevelopment.org/	Гуманітарне реагування	Програмні гранти
Expertise France S.A.S.	expertisefrance.fr/en/web/guest/accueil	Демократія та ефективне управління, реформи Система правосуддя	Підтримка експертів
FOUR PAWS International	four-paws.org/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Fund Peace Movement PAX	paxforpeace.nl/	Культура та молодіжна політика	Програмні гранти
Fundacja Nestor	fundacja-nestor.pl/	Охорона здоров'я	Гуманітарна допомога
German Marshall Fund of the United States (GMF)	gmfus.org/	Демократія та ефективне управління, реформи	Інституційні та програмні гранти
Global Empowerment Mission, Inc. (GEM)	globalempowermentmission.org/uk/mission/russia-ukraine-war/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Goethe-Institut	goethe.de/	Культура та молодіжна політика	Інституційні гранти
Handicap International — Humanity & Inclusion network	hi-us.org/en/index	Охорона здоров'я	Гуманітарна допомога
Healing Scalpel	healingscalpel.com/	Охорона здоров'я	Гуманітарна допомога
Helvetas Swiss Intercooperation	helvetas.org/en/switzerland	Освіта, наука Гуманітарне реагування Економіка та зайнятість	Навчальні пропозиції Гуманітарна допомога Гранти для бізнесу або держави
HIAS	http://hias.org/Ukraine	Гуманітарне реагування Демократія та ефективне управління, реформи	Контракти на послуги Навчальні пропозиції
Hilfe zur Selbsthilfe	help-ukraine.org.ua/	Охорона здоров'я	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)

Hope and Homes for Children	http://hopeandhomes.org.ua/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
iMMAP Inc.	immap.org/	Гуманітарне реагування Безпека, гуманітарне розмінування	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо) Контракти на послуги
International Trade Centre (ITC)	intracen.org/	Економіка та зайнятість	Гранти для бізнесу або держави
Israeli friends of Ukraine	israfriends.org/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Joseph Project	josephproject.org.il/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
KfW Entwicklungsbank	kfw-entwicklungsbank.de/Internationale-Finanzierung/KfW-Entwicklungsbank/	Фізична відбудова, інфраструктура Гуманітарне реагування Економіка та зайнятість Екологія, довкілля та енергетика	Контракти на послуги Гранти для бізнесу або держави Інституційні гранти
Libre Ukraine Toulouse	ukrainelibretoulouse.com/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
Lumos Foundation	wearelumos.org/	Гуманітарне реагування	Програмні гранти
MATRA	asser.nl/matra-ukrayina/	Демократія та ефективне управління, реформи	Програмні гранти
NEFCO	dh-ukraine.nefco.int/ukr/	Екологія, довкілля та енергетика Гуманітарне реагування Фізична відбудова, інфраструктура	Контракти на послуги
Nordisk Sikkerhet AS	nordisksikkerhet.no/projects/781/	Безпека, гуманітарне розмінування	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Nova Ukraine	novaukraine.org/	Гуманітарне реагування Фізична відбудова, інфраструктура Безпека, гуманітарне розмінування Охорона здоров'я Освіта, наука	Гранти, інституційна підтримка та навчання Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо) Гуманітарна допомога
Oxfam	oxfam.org	Економіка та зайнятість	Гранти для бізнесу або держави

Oxfam GB	oxfam.org.uk/	Гуманітарне реагування	Програмні гранти
PACT	pactworld.org/country/ukraine	Права людини, гендерна рівність Охорона здоров'я Демократія та ефективне управління, реформи	Гранти, інституційна підтримка та навчання
Philips Foundation	philips-foundation.com/a-w/support-ukraine.html	Охорона здоров'я	Гуманітарна допомога
Plan International	plan-international.org/ukraine/	Фізична відбудова, інфраструктура	Контракти на послуги
Première Urgence Internationale (PUI)	premiere-urgence.org/en/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
Renovabis e.V.	renovabis.de/laender/mitteleuropa-osteuropa/ukraine/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Rotary International	rotary.org/en/	Гуманітарне реагування Охорона здоров'я Фізична відбудова, інфраструктура Безпека, гуманітарне розмінування Розвиток НУО та медіа Освіта, наука Економіка та зайнятість	Гуманітарна допомога Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо) Програмні гранти Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО Навчальні пропозиції Підтримка експертів
SOLIDARITÉS INTERNATIONALE	solidarites.org/en/missions/ukraine/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Stiftelsen Radiohjälpen	radiohjalpen.se/	Гуманітарне реагування	Програмні гранти
Stiftung Mercator	stiftung-mercator.de/en/	Охорона здоров'я	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
Street Child	street-child.org/	Охорона здоров'я	Інституційні та програмні гранти
Swiss Solidarity	swiss-solidarity.org/	Гуманітарне реагування	Інституційні та програмні гранти
The Fix Media	thefix.media/	Розвиток НУО та медіа	Релокація
The Global Shelter Cluster (GSC)	sheltercluster.org/europe/ukraine	Безпека, гуманітарне розмінування	Гуманітарна допомога

The LEGO Foundation	learningthroughplay.com/	Освіта, наука	Гранти, інституційна підтримка та навчання Підтримка експертів
Triangle Génération Humanitaire	trianglegh.org/index_en.php	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
UA Resistance Foundation	ua-resistance.org/	Охорона здоров'я	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
UK Aid Direct	ukaiddirect.org/	Демократія та ефективне управління, реформи	Підтримка експертів
Ukrainians of Colorado	ukrainiansofcolorado.org/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
United Help Ukraine (UHU)	http://unitedhelpukraine.org	Підтримка ветеранів Гуманітарне реагування Охорона здоров'я Права людини, гендерна рівність	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
ViiV Healthcare	viivhealthcare.com/	Охорона здоров'я	Програмні гранти
War Child	warchild.net/	Освіта, наука	Технічна підтримка (обладнання/ПО тощо)
World Central Kitchen	wck.org/relief/activation-chefs-for-ukraine	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
World Children's Fund (WCF)	worldchildrensfund.org/site/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
World Jewish Relief	worldjewishrelief.org/	Гуманітарне реагування	Гуманітарна допомога
World Vision International	wvi.org/	Гуманітарне реагування	Робота безпосередньо з бенефіціарами, а не НУО
Zagoriy Foundation	zagoriy.foundation/	Розвиток НУО та медіа	Гранти, інституційна підтримка та навчання

Додаток 2

Методологія дослідження

Донорська підтримка в умовах війни

Контекст: «Дослідження ініціатив у сфері повоєнного відновлення», проведене ICAP Єднання (2023), демонструє відкритість та прихильність донорів до співпраці з неурядовим сектором, визначаючи таку взаємодію пріоритетною, а ОГС — партнерами та виконавцями проєктів. Крім цього, донори підтримують процес створення та розвитку нових громадських ініціатив. Дослідження Інституту аналітики та адвокації “Civil Society in Ukraine’s Restoration” засвідчило серед іншого, що молоді місцеві ОГС, які виростили у відповідь на повномасштабне вторгнення РФ, мають низку складнощів із підтримкою з боку донорських організацій. Дослідження стійкості та потреб ОГС у межах проєкту Enroot resilience, опубліковане у липні 2023 акцентує на тому, що багато ОГС відчули потребу в фінансових ресурсах для ініційованих проєктів та розробці стратегій залучення донорів. Незалежне соціологічне опитування організацій громадянського суспільства, ініційоване фондом Східна Європа «Потреби та проблеми організацій громадянського суспільства в умовах війни» (2023), увиразнює проблему в нестачі фінансування в 63%, роблячи її найбільш розповсюдженою з усіх, що зустрічаються на шляху в ОГС. Недостатня підтримка донорів своєю чергою оцінена ОГС як друга за поширеністю зовнішня проблема (39%). Водночас ОГС найбільше були схильні оцінювати рівень взаємовідносин з донорами як “первинний” (25%) та “початковий” (19%). Підсумовуючи, наведені дані свідчать про великий запит на допомогу від донорів та потребу в налагодженні стосунків, для чого потрібне розуміння картини з обох боків, зокрема розуміння аспектів роботи донора, формування ним стратегічних та оперативних цілей діяльності, методів координації у наданні підтримки.

Питання координації між донорською спільнотою, а також пріоритетів підтримки у відбудові також залишаються дискусійними. Попри те, що нині Україна має підтримку багатьох донорських та міжнародних організацій, структурування та мапування донорів та їх ініціатив можуть поліпшити комунікацію та оптимізувати підтримку. Це сприятиме ліквідації «білих плям» та посиленню допомоги у напрямках, де вона найбільш необхідна водночас уникаючи дублювання зусиль.

Прикладами зусиль з мапування та вивчення діяльності донорів є розробка гайду з мапування донорів для залучення фінансування для проєктів, ініційованих ОГС, створена ГО «СТЕП» у 2021 році та мапування основних донорів, їх тематичних пріоритетів, видів підтримки у сфері повоєнного відновлення за період 2022-2024 рр. у «Дослідженні ініціатив у сфері повоєнного відновлення» від ICAP Єднання.

Це дослідження доповнює доробок попередніх, містить більше охоплення донорських організацій (що пов’язано з відсутністю фокусу виключно на процесах відновлення, інший запропонований підхід до розуміння поняття «донор», форм донорської підтримки та її отримувачів) та аналітику щодо тактичних та стратегічних аспектів роботи донорських та міжнародних організацій, їх співвідношення із запитами та потребами українських ОГС.

Географія дослідження: Україна.

Часові межі дослідження: лютий-травень 2024 року. Онлайн анкетування ОГС відбувалось з 9 по 26 квітня 2024 року. Глибинні інтерв'ю з представниками донорських організацій проводились у період з 10 квітня по 10 травня 2024 року.

Мета: мапування та вивчення діяльності донорських та міжнародних організацій, які працюють в Україні.

Предмет: пріоритети та ініціативи донорської підтримки в Україні впродовж 2022-2024 років.

Фокус дослідження: проекти, впровадження яких розпочалось на території України у проміжку 2022-2024 років та здійснюється за підтримки донорських*, міжнародних фінансових організацій або урядів інших країн.

*Для цілей цього дослідження до “донорських” ми віднесли всі організації, які:

- надають грантову (зокрема і субгрантову), гуманітарну, технічну, експертну допомогу українській державі (ЦОВВ, ОМС, комунальним установам та підприємствам), бізнесу або сектору НУО на безвідсотковій і безповоротній основі;
- юридичні особи, які можуть бути резидентами або нерезидентами;
- належать до будь-якого сектору економіки (державна, бізнес, НУО).

Відтак, всі донорські організації можна класифікувати за низкою критеріїв та сегментувати у такий спосіб для предметного вивчення. В межах цього дослідження ми виділили три найбільш релевантні підходи до класифікації:

- за країною походження (українські та закордонні);
- за сектором економіки (державні, неурядові, бізнес);
- за роллю у конкретному проекті (донор, імплеметатор, розпорядник коштів) тощо.

Завдання:

1. Сформулювати базу донорських та міжнародних організацій, які працюють в Україні та описати їхні базові характеристики.
2. Дослідити тематичні напрямки діяльності донорських та міжнародних організацій. Структурувати базу донорів відповідно до діяльності за напрямками.
3. Дослідити основні форми донорської підтримки в Україні.
4. Визначити шляхи та способи координації діяльності між донорами та міжнародними організаціями.

5. Проаналізувати стратегії діяльності донорських організацій в Україні та провести порівняльний аналіз пріоритетів донорів з пріоритетами Уряду України у контексті відбудови.

6. Дослідити релевантність та оптимальність донорської підтримки у розрізі тематичних напрямків відносно запитів українських ОГС та потреб суспільства в умовах війни.

Окремим аспектом стало дослідження форм надання донорської підтримки. Деякі її види, такі як МТД та гуманітарна допомога — нормативно врегульовані. Тобто така допомога має встановлені механізми, обліковується та може бути досліджена повною мірою.

Водночас безоплатна та безповоротна допомога може надходити у різній формі й при цьому не обов'язково буде мати статус МТД. Це ускладнює збір інформації, класифікацію та дослідження такої допомоги, адже ці проекти не мають єдиної системи обліку. Тобто достеменно невідомо, яка насправді кількість проектів та ініціатив, що реалізуються за донорської підтримки в Україні діє та скільки способів і форм такої підтримки існує.

Методи:

- кабінетне дослідження офіційних сайтів донорських організацій та українських ОГС, які надають субгранти іншим організаціям;
- глибинні інтерв'ю із представниками донорських організацій, які працюють в Україні;
- опитування методом онлайн анкетування українських ОГС;
- нормативний аналіз стратегій діяльності донорських організацій в Україні, а також українського законодавства, яке регулює надання або отримання грантової та іншої допомоги й діяльності донорів в цілому в Україні;
- порівняльний аналіз тематичних напрямків та форм підтримки донорів із запитом та потребами українських організацій.

Вибірка донорів та ОГС:

Глибинні напівструктуровані інтерв'ю проводились відповідно до завчасно розробленого гайду, який містив 5 обов'язкових питань та 23 допоміжних. Зокрема обов'язкові питання зосереджувались на аспектах співпраці, комунікації, формування стратегії:

- Як визначаються сфера та проекти, яким необхідна грантова підтримка
- Як відбувається координація надання допомоги з грантоотримувачами
- Як відбувається координація надання допомоги з органами державної та місцевої влади
- Як відбувається координація роботи між донорами
- Що варто покращити у системі координації донорської підтримки?

Участь у глибинних інтерв'ю взяли представники 10 організацій, які працюють в Україні та надають безоплатну та безповоротну допомогу державі, бізнесу або ОГС, насамперед у форматі грантової підтримки проєктів. Зокрема:

- Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в Україні;
- Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання»;
- Міжнародний фонд «Відродження»;
- Представництво Європейського Союзу в Україні;
- Представництво «Фонду Фрідріха Науманна за Свободу» в Україні;
- Програма розвитку ООН в Україні;
- Програма MATRA Посольства Нідерландів в Україні;
- Фонд «Євразія»;
- PACT Ukraine;
- UNICEF Ukraine.

У виборі донорських організацій для інтерв'ю враховувались декілька критеріїв: широкий спектр напрямів діяльності, тривалість роботи в Україні, відкритість до комунікації, публічність тощо.

Для анкетування ми використали адресну розсилку опитувальника для ОГС, які у різний спосіб співпрацювали з ІСАР Єднання або Інститутом аналітики та адвокації, а також здійснили поширення опитувальника у соціальних мережах завдяки інструментам

таргетування, необхідних для досягнення цільової аудиторії.

Вибіркова сукупність для цього дослідження не розраховувалась, оскільки немає достовірних даних щодо кількості де-факто працюючих в Україні ОГС (тобто неможливо встановити обсяг генеральної сукупності).

Дані щодо кількості зареєстрованих організацій не відображають справжнє середовище українських ОГС, окрім чого специфіка законодавства відноситься до цього сектору понад 11 організаційно-правових форм, частина з яких лише формально мають деякі ознаки ОГС.

Відтак за результатами анкетування зібрані відповіді від 245 ОГС, з яких 146 (60%) позиціонують себе як регіональні, решта працює по всій території України.

Застереження:

1. Опитування не передбачає репрезентативної вибірки серед генеральної сукупності донорських організацій або ОГС.
2. Окрім донорських організацій дослідження також включає деякі інші види інституцій, а також окремих програм, які надають грантову підтримку ОГС.
3. Поняття донорської організації розширене для цілей цього дослідження (критерії описані вище в методології).
4. Дослідження не враховує інших видів допомоги досліджуваним організаціям, якщо вона є поворотною або надається на платній основі (наприклад, пільгові кредити від МФО).
5. Дослідження не включає вивчення прямої бюджетної підтримки, а також програм, які передбачають перерахування грантових коштів безпосередньо до державного бюджету.
6. Дослідження не включає детальне вивчення механізмів залучення та використання МТД, а також зареєстрованої гуманітарної допомоги. Проєкти МТД враховані під час формування бази проєктів донорських організацій на загальних засадах (поруч із проєктами, які не зареєстровані як МТД).
7. Попри важливість фінансування діяльності ОГС власним коштом організацій,

членськими внесками, шляхом залучення пожертв чи використання спеціальних інструментів краудфандингу, проекти профінансовані у такий спосіб не включені до предмету дослідження.

8. Не досліджувались також проекти та фінансування (зокрема і від організацій, які для цілей цього дослідження ми визначили донорськими, наприклад, уряди інших країн) на закупівлю зброї, амуніції, техніки або на інші військові цілі.

* Водночас наголошуємо, що традиційні донорські організації, МФО, гуманітарні місії, ОГС відповідно до власних політик не можуть і не підтримують такі видатки.

Команда дослідження:

Андреєва Олена, керівник аналітичного департаменту IAA, PhD з політичних наук. Понад 5 років здійснює наукові дослідження питання неурядового сектору та громадських організацій. Має 8 річний досвід роботи у секторі НУО на посаді аналітика та керівника аналітичного департаменту.

Анна Корнилюк, PhD з економіки, аналітичка політики і даних IAA та доцентка кафедри корпоративних фінансів і контролінгу КНЕУ ім. В. Гетьмана. Працювала аналітиком в Офісі фінансового та економічного аналізу ВРУ та Центрі аналізу публічних фінансів та публічного управління КШЕ. Має 13-річний досвід досліджень у сфері корпоративних та публічних фінансів.

Валерія Торяник, Богдан Радкевич — молодші аналітики IAA з річним досвідом збору та аналізу даних для аналітичних досліджень.

Віталій Набок, старший аналітик IAA — магістр права, має майже 4-х річний досвід в аналізі політик та дослідженні даних, є автором та співавтором аналітичних матеріалів зі сфер європейської інтеграції, публічних фінансів, неурядового сектору, партисипаторних ініціатив.

Вячеслав Курило, старший аналітик IAA — магістр права. З 2018 року практикує проведення аналітичних досліджень. Є автором та співавтором досліджень у таких сферах як: публічні фінанси, міжнародні відносини, діяльність НУО, культура.

Ігор Радченко, молодший аналітик IAA — фахівець-практик із соціологічних досліджень, у тому числі в різних ОТГ Полтавської області. Має 4 річний досвід координації та проведення аналітичних та соціологічних досліджень.

Орієнтовна структура аналітичного звіту за результатами дослідження:

Резюме та вступ

Розділ 1. Способи підтримки

Розділ 2. Види донорських організацій

Розділ 3. Пріоритети донорської підтримки

Розділ 4. Взаємодія ОГС з донорськими організаціями

Висновки та пропозиції

Додатки:

- [база донорських організацій](#)
- [анкета для ОГС](#)

